

Devlet Nüshası

İSTANBUL

İşçi Sendikaları Birliği

M. K. K. K.
22. 10. 2015

1954 — 1956
DEVRESİ FAALİYET RAPORU

14. 6. 1954 — 28. 4. 1956

Rıza Koşkun Matbaası
İSTANBUL

İSTANBUL

İşçi Sendikaları Birliği

1954 — 1956
DEVRESİ FAALİYET RAPORU

14. 3. 1954 — 28. 4. 1956

Rıza Koşkan Matbaası
İSTANBUL
1956

861-56

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

İÇ BÜNYE

MÜSTAKİL SENDİKALAR BİRLİĞİ

1 — ELE ALINMIŞ OLAN BELLİ BAŞLI MESELELER

- A) G R E V
- B) İŞ KANUNU ve DENİZ KANUNU
- C) SENDİKALAR KANUNU
- D) ÜCRETLİ SENELİK İZİN
- E) GELİR VERGİSİ İNDİRİMİ
- F) HAFTA TATİLİ YEVMİYELERİNİN TAMA İBLAĞI
- G) İŞÇİ SAĞLIĞI ve İŞ EMNİYETİ
- H) TEMETTÜ ve UMUMİ ZAM
- İ) İŞ MAHKEMELERİ KANUNU
- K) İL ve YÜKSEK HAKEM KURULLARININ TEŞEKKÜLÜ MESELESİ ve YENİ NİZAMNAME
- L) ASGARİ ÜCRET
- M) ESNAF DERNEKLERİ HAKKINDAKİ KANUN ve ESNAF DERNEKLERİ
- N) ÖLEN İŞÇİLERİN KEDEM TAZMİNATLARI MESELESİ
- O) MÜMESSİLLİK MÜESSESESİ

- 2 — SENDİKALARLA MÜNASEBETLERİMİZ
 - A) KURULAN SENDİKALAR ve BİRLİĞE ÜYE OLAN SENDİKALAR
 - B) BİRLEŞTİRİLEN SENDİKALAR
 - C) SENDİKALARDAN BİRLİĞE AKSEDEN MESELELER
- 3 — ÇALIŞMA VEKÂLETİNE BAĞLI TEŞKİLATLARLA TEMASLAR

G Ü N D E M

- 1— AÇILIŞ ve YOKLAMA
- 2— KONGRE RİYASET DİVANI SEÇİMİ
- 3— TÜRK - İŞ KONFEDERASYONUNA KATILMA KARARININ YENİLENMESİ
- 4— KOMİSYONLARIN SEÇİLMESİ:
 - a) HESAP TETKİK KOMİSYONU,
 - b) SEÇİM TASNİF KOMİSYONU,
 - c) TÜRK - İŞ KONGRESİNE GÖTÜRÜLECEK UMUMİ İŞÇİ MESELELERİNİ TESBİT KOMİSYONU,
 - d) BİRLİĞİN GELECEK ÇALIŞMA DEVRESİ İÇİN ELE ALINACAK MESELELERİ TESBİT KOMİSYONU.
- 5— RAPORLARIN OKUNMASI
- 6— TAHMİNİ BÜTCENİN OKUNMASI
- 7— TENKİTLER, DİLEKLER ve İBRA
- 8— SERBEST KONUŞMA
- 9— TÜRK - İŞ KONGRESİNE DELEGE SEÇİMİ
- 10— SEÇİMLER.

- A) BÖLGE ÇALIŞMA MÜDÜRLÜĞÜ İLE TEMASLAR
B) İŞ VE İŞÇİ BULMA KURUMU İLE TEMASLAR
C) İŞÇİ SİGORTALARI KURUMU İLE TEMASLAR ve BU KONU İLE ALAKALI FAALİYETLERİMİZ
- 4 - HÜKÜMETLE TEMASLAR
A) BAŞVEKÂLETEN TALEP ve TEMASLAR
B) MAARİF VEKÂLETİNDEN TALEP ve TEMASLAR
C) İŞLETMELER VEKÂLETİNDEN TALEP ve TEMASLAR
D) MALİYE VEKÂLETİNDEN TALEP ve TEMASLAR
E) GÜMRÜK ve İNHİSARLAR VEKÂLETİNDEN TALEP ve TEMASLAR
F) ÇALIŞMA VEKÂLETİNDEN TELEPLERİMİZ ve TEMASLAR
- 5 - MİLLETVEKİLLERİ İLE TEMASLAR
6 - PARTİ LİDERLERİ İLE TEMASLAR
7 - KIRIS TÜRK İŞÇİLERİ İLE TEMASLAR
8 - FEDERASYONLA TEMASLAR
9 - TÜRK-İŞ'LE TEMASLAR
A) TÜRK-İŞ'LE DİREKT TEMASLAR
B) TÜRK-İŞ İÇİN SARFEDİLEN MESAİLER ve YAPILAN FAALİYETLER
- 10 - MATBUATLA TEMASLAR
11 - MESKEN MESELESİ
12 - HUKUK SERVİSİMİZİN FAALİYETİ
13 - VİLÂYET ve BELEDİYE İLE TEMASLAR
14 - TEMSİLCİLER MECLİSİ

NETİCE

İÇ BÜNYE

Muhterem Arkadaşlar: İç bünyemiz hakkında izahat vermeye başlarken bilhassa şu hakikatin ışığı altında meseleleri mütalaa ettiğimizi arz etmek isteriz:

"Yirminci asrın ikinci yarısı her şeyin açık konuşulması için bir devirdir, en mühim devlet sırlarının dahi ifşa edildiği bu devirde biz kendi iç bünyemizi süslü olarak umumiyeye göstermeği hiç bir zaman muvafık görmedik. Olduğumuz gibi görünmek varsa eksik taraflarımız bunları hep beraber müzakere etmek ve tekamülümüz hususunda ne yapmamız lazımsa müsterek kararlar almağı en uygun bir yol telâkki etmekteyiz.

Şunu kabul etmek lâzımdır ki, bilhassa 1952 senesinin ikinci yarısından sonra Memleketimizdeki sendikalar arasında, umumiyetle duraklama, bazı sendikalarda gerileme ve bazı sendikalarda da parçalanmalar zuhur ettiğini görmekteyiz. Bu feci duruma düşülmesinin elbetteki sebepleri olması lâzımdır. Bu sebepleri incelemeye kalkacak olursak ilk olarak karşımıza bir hakikatin sırtmakta olduğunu görürüz. O hakikat şudur: "Olgunlaşmamız olmamız, Sendikacılık idealinin henüz tam manasıyla anlayamamış olmamız, Şahsi menfaatin umumî menfaatlere çok hallerde galebe çalması." Bu anlayışla hareket edenlerin sayısı her gün biraz daha artmakta olduğunu üzümlere ifade etmeliyiz.

Uzun seneler birleşmiş bulunan bir çok meselelerin hali ile uğraşmaya başlamakla kurulan sendikalar, bu basit ve sendikaların bir bürosunun hal edeceği bu hakların alınması meseleleri uzun seneler sendikalarımızı meşgul etti. İdarecilerimizin ise Sendikacılığın sadece bu basit meselelerle uğraşmak olduğunu zannettiler. Bu basit meseleler zamanla kısmen halledilince Sendikacılığın sona erdiğini mütalaa ederek gayeden uzaklaşılmağa başlandı. Halbuki ise esas Sendikacılığın başlayacağı yerde biz hala şeytanı taşlamakla vakit geçirip ibadet için zaman ayırıyoruz.

Türk Sendikalarının Demokrasi batı sendikalarının durumuna getirebilmek için sendikacılığın artık bir ilim olduğunu kabul etmek mecburiyetindeyiz.

Muhterem Misafirler;

İstanbul İşçisinin Güzide Temsilcileri!

13. 6. 1954 tarihinde Yönetim Kuruluna seçilen bizler geçen iki senelik bir çalışma devresi içinde uhdemize devretmiş olduğunuz vazifemin kudsiyetimizde İstanbul gibi her olarak faaliyet sarfettik. Mesailerimizde İstanbul gibi her bakımdan merkezi olan bir şehirde alacağımız kararların ve takip edeceğimiz hatta hareketin yurdumuzdaki sendikacılık anlayışının bir tezahürü olacağı nazarı itibara alınmış ve sizlere lâyık olmaya çalıştığımızı arz etmek isteriz.

Bu gün huzurunuzda faaliyet devremizin bu raporla çıkarken dört başı mamur her meseleyi hallederek çıkmış olduğumuzu iddia edecek değiliz. Elbetteki eksik taraflarımız mevcuttur ve yüzde yüz muvaffak olmuş bir kurul olarak karşınıza çıktığımızı iddia etmemekteyiz.

Ortak menfaatlarımızın tahakkukuna el birliği ile çalışmanın lüzumuna inanan bir kurul olarak faaliyetlerimizde bu görüş ve anlayışın mihrer olduğunu belirtmeden geçmeyeceğiz. Ortak menfaatlarımızın kotarılmasında mesai sarfederken bazı gayelerimizin ne olduğunu bildiğimiz şahıslarla mücadele etmek mecburiyetinde kalmamız zamanımızın israfına da sebebiyet vermiştir.

Bunlara gayenin ne olduğunu işçiye hizmet etmenin ne şekilde tahakkuk ettirileceğini anlatmak mecburiyetinde kaldık.

Bu arada mevzuatımızın eksikliklerle dolu olması da huzurunuzda büyük muvaffakiyetlerle çıkmamıza mani olmuştur.

Sanayinin süratle inkişafından doğan sendikaların normal mesai sarfedebilmesi ve istenilen faaliyetle işçilere ve memlekete daha faydalı olabilmeyişin mevzuatımızdaki eksikliklerin tamamlanması ile kabil olacağına bu arada işaret etmek yerinde olur.

Sendikacılığımızın istikbalindeki müsbet inkişaflarının ilmi de hazırlanması hususunda Üniversitemizde bu mevzuatın müstakil bir hukuk kolu olarak tetkik ve tedvin edilmesi için ilim adamlarımızın yardımlarını rica ederken bu senelik faaliyetlerimizi yüksek takdir ve tenkidlerinize arz ederiz.

Bu hakikati anladığımız ve bu anlayışla meseleleri mütalaa ve ettiğimiz gün Sendikalarımız özlediğimiz kısıf zamanda erişecekler.

1948 - 1949 - 1950 Senelerindeki sendikacılık ile bu günün Sendikacılığı arasında çok büyük farklar vardır.

İkinci sendikaların doğması ve her gün yerden mantar biter gibi sendika kurulması sebeplerini incelememiz icap etmektedir.

İkinci sendikaları kuranlar ve bugün sendikalarımız arasındaki tesanütü bazmaya çalışanları zararsız hale getirmek bütün işçilerin zede düşen vazifelerinin en mühimmidir.

İstanbulda ikinci bir birliğin kurulması ve bazı sendikalardan kopan parçaların birer sendika hüviyetine bürünüp bu birliğe aza olmaları bu kadarla yetinse hiçte yadırganmaz fakat bu insanlar masum işçileri rahat bırakmayarak onları istismar etmekte'dirler.

İşçilerimizin bütün nazarlarını çeken bu olayların zuhuru iş randımanına tesir etmektedir.

Millî ihtisalimizin hergün biraz daha artırmaya çalışırken tilererek veya bilmeyerek buna mani olacak hareketlerde bulunmak nasıl telif edilir. İç bünyemizi kentren bu zihniyete son verilmesini son defa ihtar ederken millî bir vebibeyi yerine getirdiğimize inanıyoruz.

Bizler ati için çok tehlikeli inandığımız bu gidişe son vermek için bir çok gayretler sarfettik. Kurduğumuz muhtelif komitelerle faaliyetlerimiz oldu bu komitelerin mesayileri kısmen müsbet netice veriyse de umumî manada netice hiçte sevindirici olamamıştır.

Bu iyi niyetlerimizi ve faaliyetlerimizi çelmeliyen kimselere karşı tesanüdümüz hususunda sarfedilen bu faaliyetlerimizin er geç yakın bir gelecekte galebe çalacağına inanmaktayız.

Muhterem arkadaşlar bu devre iş başına getirdiğiniz heyet arasında bazı istifalar ve müstafi adedeğlenler oldu ve bazı sebeblerle haysiyet divanına verilerek süretiler kurulumuzdan uzaklaştırılan kimseler zuhur etti, sendika prensipleri uğruna ihrek edilen veya müstafi sayılan kimseler oldu esde kurulumuz yedeklerinden kadrosuna takviye etmek suretiler faaliyetine devam etti.

Kıymetli Delege Arkadaşlar,

Bu Çalışma Devrinin Bizler için üzücü olan hadiselerine yer vermekle büyük bir vazife: yapacağımıza inanmaktayız. Kurulumuzun (tüzde) elemanlarından çok sevdiğimiz sendikalar arasında mümtaz mevkileri bulunan iki değerli arkadaşımızı bu çalışma devrimizde kaybettik.

İstanbul Denizciler Sendikasının Kıymetli Başkanı Tahsin Coşgöz ile Tütün ve Sigara İşçileri Sendikasının emektarlarından İsmimizi taşıyan kooperatifin genel Sekreteri değerli Hüseyin Moroşa'yı tanınan rahmet'ne terkettilik.

Bu iki arkadaşımızın cenaze törenlerine sendikamız iztirakle vebelerini ifa ettiler.

Ulu tanrıdan bu iki aziz arkadaşımız için rahmet dileriz.

MÜSTAKİL SENDİKALAR BİRLİĞİ

Yukarıda izahını kısaca yaptığımız bazı kimselerin sendikacılık anlayışlarını tarif etmeğe çalıştık. Bu kimseler Sendika ismi altında tamamen şahs- menfaatlerin zebunu olarak ne olursa olsun Sendikaların parçalanmasını hedef tutan ayrıcı zihniyetlerinin bir tezahürü olarak şehrimizde de "Müstakil Sendikalar birliği" namı ile sözde bir teşekkül meydana getirdiler.

Bu teşkilâtın evvelâ ismi üzerinde durarak kafamızı tirmalamakta olan bir suali burada sormak isteriz. "Memleketimizde müstakil olmayan her hangi bir teşekkül mevcut mudur? Bu ismin ifade ettiği mana nedir? İkinci bir birliği kurmağa onları icbar eden sebepler nelerdir? Diyorlar ki Prensip ayrılığundan dolayı ikinci Sendikaları kurduk. Bu prensipler nelerdir?"

Evvelâ müstakil ismi almak suretiyle cemiyet hayatımıza en büyük darbeyi vurmaktadırlar ki, hususî maksatla alınan bu isim her zaman istismar edilir, bizler ise bir avuç ihtiras zebununu tavr ve hareketleri ile cemiyetlerimizin hiç bir zaman istismarına müsaade edemeyiz. Alakalarının nazarı dikkatini çekeriz.

Prensipten bahsediyorlar, biz diyoruz ve iddia ediyoruz ki yaratmak ve Sendikaların bir basamak yapılması onlarca bir Prensip olarak kabul ediliyorsa bu zavallıların bit-

-- 10 --

Türk İşçi, Fransanın İkinci İmparatorluk Devrindeki işçilerinden ve Amerikann 1800 tarihindeki işçilerinden bu gün her halde daha ilerde ve daha anlayışlı bir durumdadır. Halbuki ise biz bu gün mesulcekt kavrayış, memleket menfaatlerini nazarı itibar etmek ve iktisadiyatımızın daha süratle gelişmesi bakımından bize düşen vazifeleri ve nihayet TÜRK İşçisinin san'at üstünlüğü ve bu sahalarda onların aramızda her hangi bir fark görmemektedir.

Grevin istimali meselesi bütün bu önemli hususlar nazarı itibare alınmak suretiyle kullanicacaktır.

Grev verilirse memleket istisadiyatı sarsıntı geçirir ve belkide kullanılması beceremeyecek olan işçilere bu silah geriye tepmek suretiyle onlara zarar verir diyenlere ve bu tereddüt içinde fikir beyan eden akademisyen veya idarecilerimize bu noktai nazarlarla bir varlığın şuurunu görmedikleri için üzülüyoruz.

Demokrasi Rejiminin ana faktörlerinden biri olan Grevi isterken tekrar hatırlatalım ki b'z normal ve Senpati grev hakkının verilmesini istemektediriz.

Siyasi Grevlerin aleyhinde olduğumuzu tekrar olarak ifade etmek isteriz. Komşu memleketlerde bilhassa son zamanlarda siyasi Grevler yüzünden zuhur eden iç bühranlar da Sendikalızmin gökünütiye doğru gitmesi bizi bu ifadeyi tekrarlamaya mecbur etmektedir.

Bütün bu Noktai nazarlar muvacesesinde idare heyetimiz elbetteki Grev mevzuunda faaliyet sarfedecektir. Bir çok oturumlarımızda derinliğine ve genişliğine tetkik ettiğimiz bu mevzuda bir çok faaliyetlerimiz ve yazışmalarımız olmuştur. Nihayet 20 Şubat 1955 tarihinde hepinizin malûmu olduğu üzere Birliğimiz üyesi Sendika idarecileri merkez binamız salonlarında Grev Kanpanyasını açtık. Bu sahadaki çalışmaların metotlu bir şekilde yürütülmesi için birde Grev Komitesi tesbit ettik. Gerek Bu Komitenin ve gerekse açılan kanpanyanın yurdumuzdaki akisleri hala devam etmektedir ve hiç bir zaman hararetini kaybetmemiştir. İzmirde, Adanada, Ankara da ve muhtelif vilâyetlerimizdeki Sendikalar bu hareketimizi benimseyerek devam ettirdiler. İş bu kadarla da kalmadı, İlim adamlarımız Muh-

yük bir cehi çukurunda zoğulmakta olduklarını kendilerine hatırlatırız. Onlarca anlaşılan ve kabul edilen Prensip bu istekün prensibin saflarımızda hortlamasına asla müsaade etmeyeceğiz.

Acı ve çok acınacak bir durumda bulunan bu birkaç sözde idareceye bugün temsil ettikleri ve onları istismar ettikleri masum işçiler pek yakında lâayk oldukları ders vereceklerdir. Biz buna inamıyoruz.

Bu birliğin Sandikacılık anlayışlarını bir misalle anlatmağa çalışacağız, bu misal görüşümüzde ne kadar haklı olduğumuzu ortaya koyacaktır.

Birliğimiz değer bir paragrafta izah edildiği üzere Grev hakkı için kanpanyalar açtık ve isteklerimizde haklı olduğumuzu hükümetimizde kabul etti. Gayemiz eksikliğini her gün biraz daha hissettiğimiz Grev'n verilmesi lehinde faaliyet sarfedip işçilerimize en büyük hizmetlerimizden birini daha ifa etmek idi. Onlar ise Hükümet makamlarına bizi jürnel etmek suretiyle Grevin aleyhinde olduklarını bildirdiler, ve işçilerimizin Grevi istemediklerinden bahsettiler. Bizim hareketlerimiz ise tamamen siyasi bir tttiklik imiş.

Bu yazıların gönderildiği makamlarca dahi senpati görmeyen bu hareketleri ile bu birkaç zavallıya bir isim vermek lâzım.

"Egoizmin senbölleri"

1 --- Ele alınmış olan belli Başlı meseleler;

A) GREV

Çalışma Programımızda yer almış bulunan Grev hakkının bir an evvel verilmesi hususunda Birliğimiz bu devre çok ciddi ve memleket şümül faaliyetler sarf etmiştir. Birliğimizin bu faaliyetleri inamıyoruz ki Grevin bir an evvel kanunlaştırılması ve bu isteğimizin efkârı umumiyenin bir mal olarak ele alınmasında yegane yardımcı olmuştur.

Grevsiz Sendikaların ceryansız ampelden farksız olduğuna söyleyebiliriz. Batı Demokratilerde asarlık bir mazisi olan Grevin TÜRK İşçisine verilmesi hakkındaki tereddütler yersizdir.

-- 11 --

tefif Gazete ve dergilerde yüzlerce makaleler neşrettiler. Yazılarımız gazetelerinde yazıldı bu yazıların hemen hepsi Grevin verilmesi lehinde tezahür etmektedir. Bu bakımdan bize yardımcı olan gerek Akademisyen ve gerekse Muharrip ve Gazetecilerimize burda alenen teşekkürü bir borç bilmekteyiz.

Siyasi Parti Liderlerinin Birliğimizi ziyaretlerinden sonra Büyük Millet Meclisinde Son bütçe Müzakereleri esnasında Gerek Muharrip ve gerekse muvafık ve Hükümet temsilcilerinin Grev hakkında uzun konuşmalar ve görüşleri bizi ziyadesile memnun etmektedir. Bu gün Grevin TÜRK İşçisine vermesinin bir zaruret olduğunu bizlere göstermiştir.

Sayın Çalışma Vekilimizin Birliğimizi ziyaretlerinde bu konu hakkındaki beyanlarından da anlıyoruz ki, 1957 Senesinde Grev İşçilerimize verileceği kanaatindeyiz.

Birliğimiz Sendikalarımız arasındaki mevki ile sizlere bu sahadaki çalışmalar ilede nafı olabildi ise kendini bahçıyar sayar.

Yeni seçeceğimiz idare heyeti bu haklı davadaki mesalsini biraktığı yerden yürütmesi temennisi ile Sosyal hayatımızın büyük bir eksikliği olan Grevin temni hususunda çalışmalarını bekleriz.

Bizler Sendika deyince grev hakkının da beraber mütafer edilmesi iktiza ettiği hususundaki kat'i görüş ve kanaatlarımızın belirlenmesi, bu hakkın Türk İşçisine tanınması için kanpanya açılmasını kararlaştırdığımız vakit grev hakkının verilmesi için bütün işçilerin hemfikir bulduklarına inanmaktaydık.

20-2-955 toplantısından sonra bu konu için sarfetmiş olduğumuz mesallerimizde daima ölçülü hareket ettiğimizi tebarüz ettirmek isteriz.

Bu konuda toplantıdan sonraki faaliyetlerimizi şu şekilde sıralayabiliriz.

1 --- Sendika kongrelerinde kurulunuz fertfert hazır bulunarak grev mevzuunda konuşulmuş ve bu

meslekleri emlakları umumiyetin mahi olmasına çabulmuştur.
2 — Aynı gün olduğumuz kampanya kardeş federmasyon ve birlikleri de bu konuda faaliyet göstermesi üzerine meslek memleket şimul hale girmiştir.
3 — Bu mevzuada hükümetin görüşlerinin öğrenilmesi ve grev hakkının verilmesi için Ankara'ya bir heyet gönderilmesine karar verilmiş ve karar ifa edilmiştir.
4 — 4 Eylül 1955 tarihinde İstanbul Milletvekilleri ile yapmış olduğumuz toplantıda bu hakkın verilmesi için taleplerimiz beyan edilmiştir.
5 — Eski Çalışma Vekili ile Birliğimiz lokalinde yapmış olduğumuz toplantının gündeminin birinci maddesini Grev hakkının verilmesi teşkil etmekte idi.

6 — Yeni Çalışma Vekili ile Ankara'da sendikaların idarecileri ile yapılan toplantıda talep edilen haklardan birini grev hakkı teşkil etmekte idi.

7 — Çalışma Vekili Sayın Mümtaz Tarhan'la Birliğimiz lokalinde yapmış olduğumuz ikinci toplantıda en önemli taleplerimizin başında gelen grev mevzuu idi.

8 — Grev hakkının verilmesi için onları da faaliyet sarfemelerini istedik. Bizlere bu konuda vaatlerde bulundular. Bu vaatlerin başında grev hakkının verilmesi için kanun teklifinde bulunacaklarını beyan edenlerin bulunduğunu belirtmek isteriz.

9 — Parti liderlerinin Birliğimize gelişlerinde taleplerimizin başında grev hakkının verilmesi için onları da faaliyet sarfemelerini istedik. Bizlere bu konuda vaatlerde bulundular. Bu vaatlerin başında grev hakkının verilmesi için kanun teklifinde bulunacaklarını beyan edenlerin bulunduğunu belirtmek isteriz.

B) 3008 SAYILI İŞ KANUNU ve DENİZ İŞ KANUNU

1 — 3008 Sayılı İş Kanunu

1936 senesinde kabul edilip bilahare bir çok defalar tadil edilen İş Kanununun esası bir şekilde tadilata tabi tu-

Ayrıca Üyemiz Denizciler Sendikasının Deniz İş Kanunu Üzerindeki İstekleri Desteklenmiştir.

Bu konuda Denizcilerin iş müddetlerinin üzerinde de durmayı talideli görmekteyiz.

İş müddetlerini fazla bulduğumuzu belirtirken şehir hastaları işletmesinde çalışan Deniz işçilerinin bu mevzuada mağdur edildiklerini de belirtmek isteriz. Bu işçi arkadaşlarımızın vapurlarda günün 24 saatinde bağlı tutulmakta ve mesailerinin bitiminde vapurları terk edememektedirler. Bu sebeple işverenin emrinde ve bilfiil vazife görür durumda oldukları halde ücretlerini buna göre alamamaktadırlar.

Ayrıca işkelelerde vazife gören çamaç ve bilet memurları sıfatlandırılan kontrolörlerle biletleçilerin ne demiz iş kanunundan ne de 3008 sayılı iş kanunundan istifade ettirilmemelerini doğru bulmamaktayız. Bu husustaki Üyemiz Denizciler Sendikasının talepleri desteklenmiş ve kendilerine bu mevzularda yardımcı olunmuştur.

C) SENDİKALAR KANUNU - CEMİYETLER KANUNU

1 — Sendikalar Kanunu

Tadili Sendikalarımız tarafından şiddetle arzulanan kanunlardan biri de şüphesiz Sendikalar Kanunudur.

Zamanın ihtiyaçları ve dar görüşü içinde hazırlanıp çıkarılan 5018 sayılı işçi ve işveren Sendikaları ve Sendika Birlikleri Hakkındaki Kanunun bu günün ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir durumda olmadığını kabul edilmekte olduğu aşikardır. Alakalara bir çok defalar bu husus belirtildiğinden verilen cevap hakkı olduğumuz ve bunun tadili için komisyonların çalışmakta olduğu idi. Ve fakat bu güne kadar Büyük Millet Meclisine bu kanunun tadili için bir tasarrufların gelmemiş olduğunu tebarüz ettirmek isteriz.

İsteklerimizde ve taleplerimizde daima kararlarımızı nazarı itibara almış olduğumuz 954 Şubat ayında toplanan Çalışma Meclisinin kararlarından biri de bu kanunun esası bir revizyondan geçmesi tadilata tabi tutulması idi.

tulmasını isterken kanunun bu günkü ihtiyaca cevap verebilecek bir hale getirilmesi arzulanmaktadır.

İş kanununun; Milli kalkınma neticesinde hasıl olacak ileri sanayi ile birlikte meydana gelecek iş hayatının organize edilecek bir hale sokulması için talepte bulunuldu. Yapılacak tadilatta Çalışma meclisinin almış olduğu kararların nazarı itibara alınması da isteklerimiz içinde bulunmakta idi.

Bu mevzuada isteklerimizi gerek çalışma vekillerinin Birliğimizi ziyaretlerinde gerekse Ankara'da yapılan temaslarda belirttik. Öteden beri bu kanunun revizyona tabi tutulmasının gerektiği alakalı olarak beyan edilmekte idi. Bizler bu beyanların hakikat olması için faaliyet sarfettik. Bu konuda isteklerimize verilen cevap bir komisyonun çalışmakta olduğu yolunda olmuştur.

Yalnız Sayın Mümtaz Tarhan'ın İş Kanununun 13 ve 16 nci maddelerinin tadilata tabi tutulacağı hususundaki beyanları bizleri tatmin etmemiştir diyebiliriz. Zira bizler yukarıda arzettiğimiz veçhile umumi bir revizyona tabi tutulmasını ve bu tadilat yapılırken de istikbal nazarı itibara alınmasını lüzum geldiği kanaatindeyiz.

2 — Deniz İş Kanunu

Son senelerde çıkmasına rağmen Deniz İş Kanununun bazı maddelerinin tadilata tabi tutulması ve bazı hükümlerinin de ilâve edilmesi fikrini savunduk. Bu kanuna mütemessilik müessesesinin alınmamasını yerinde bulmaktayız. Ancak bu arada sendika temsilcilerinin ihdası ile kanuna alınması lüzum geldiğine kanaatimizdir. Ayrıca kanunun iş ihtilaflarına hiç yer vermemesi veya bu mevzuada 3008 sayılı İş Kanununa atıf yapmaması büyük bir noksanlıktır denilebilir. Bu sebeple denizcilerin veya sendikalarının iş ihtilaflarına gidememeleri işçi ücretlerinin ayarlanmasını keyfe bırakılmış olmasını intaç ettirmiştir.

Denizcilerin iş hayatlarından mütevellit anlaşmazlıklarını iş mahkemeleri yerine liman ticaret mahkemelerinde görmek mecburiyetinde kalmaları mevzuu üzerinde durulmuş ve denizcilerin davalarının iş mahkemelerinde görülmesi talep edilmiştir.

Kurulumuz bu kanunun bu günün değil istikbalinde nazarı itibara alınarak tadilinde ısrar etmiştir.

Bu kanunun tadilinde bilhassa şu maddelere üzerinde durulmuştur:

1 — Kanunun 5 maddesinin işçi ve işveren sendikaları sendika olarak siyasetle iştigal edemezler.) kanunun geniş tefsirlere tabi tutulabileceği için buradaki (siyaset) in ka'deci bir şekilde belirtilmesi lüzumlu görülmüştür.

2 — 7 ci maddede belirtilen sendika idarecilerinin kanuna aykırı faaliyetleri dolayısıyla sendikaların kapatılmaları hususuna yerinde görmemekteyiz. Zira bir suç işlemişse bu suç işliyen sendika idarecisidir onun cezalandırılması lâzımdır. Bu hükümle sendika hürriyetinin zedelendiğini belirtmek isteriz.

3 — Sendika birliklerinin kuruluşu hususundaki 8 inci maddenin tatbikattaki hasıl ettiği güçlükler nazarı itibara alınmalıdır görüşümüzde ısrarla durulmuştur.

4 — Sendikalardan üyelerin arzuları hilafına istifa etmeleri için zorlanmayacakları hakkındaki 9 cu madde ağır cezai müeyyide ile kuvvetlendirilmediği için malumdur. Tatbikatta bu madde sınırları içine giren bir çok hadiselerle karşı karşıya kalındığı halde ve maalesef bu maddeden istifade ederek mes'ullerinin cezalandırılması imkân dahiline girmemiştir. Bu maddenin cezai müeyyidelerle kuvvetlendirilmesi talep edilmiş ve faaliyet sarfedilmiştir.

Ayrıca bu kanunun 4 cü maddesi hükümleri içine Sendikaların üyeleri adına üçüncü şahıslar hakkında dava ikame etme selâhiyetinin tanınması talep edilmiştir. İşçilerin bir çok hakları işveren tarafından verilmediği ve işverenin son çare olarak mahkemeye verilmesi icap ettiğinden işten kovulurum fikri ile işçi hakkı olarak mütesep haklarını talepten çitinaş ettiği daima görülen vakalardandır. Bu gibi hallerde işçiye işverenin muğberiyetini celp etmeden sendika dava açabilmelidir. Bu konu üzerinde de hassasiyetle durulmuştur.

2 - EMNİYETLER KANUNU

Bu kanunun kondukları 1 z 11ğlendiren 2 ci maddesinin dokuzuncu fıkrasının tadilinin özlem olduğu defaten belirtilmiş ve bu hükmün zamana ayarlanması talep edilmiştir.

Bu iki konu:

- Parti liderlerine,
- Hükümete arz edilmiş ve taleplerde bulunulmuştur. Çalışma vekilimizin bu konuda açık ifadelerinden anlaşılacağına göre isteklerimizi içine alacak şekilde bu kanunlarda değişiklikler tesbit edilmektedir. Bu taleplerimizin yakın zamanda tahakkuk edeceği hususunda emarelerin mevcut bulunduğunu beyan etmek isteriz.

Milletvekillerimizin; Çalışma Vekâletinin isteklerimize muvazi olarak Meclise götüreceği tadil tasarısının bir an evvel kanuniyet kasbetmesi için çalışacaklarına ve sendikalarımızı Demokratik, istikbalî de nazarı itibara alan bir Sendikalar Kanununa kavuşturacaklarına kanî bulunuyoruz.

Sendika hürriyetinin Anayasa ile tahtı emniyet altına alınması bu devre çalışmalarımızdaki isteklerimizin içinde bulunduğunu ve bu hususta da faaliyet sarfedilmiş olduğunu arz etmeyi yerinde görmekteyiz.

Bu mevzudaki müsbet faaliyetlerimizin semerelerini yakın günlerde göreceğimiz hususunda iyimseriz.

D) ÜCRETLİ SENELİK İZİN

Faaliyet programımızın içinde bulunan bu konunun hal eğişmesi hususunda gerekli faaliyetlerde bulunulmuştur. Ücretli senelik izin kanun tasarısının halen meclis komisyonlarında bulunduğu hepimizin malumdur.

Bu mevzudaki talebimiz ik katagoride toplanmaktadır. Birincisi 1 seneden 3 seneye kadar çalışmış bulunan işçinin 15 gün.

İkincisi bir işyerinde üç seneden fazla çalışmış bir işçiye ise 30 gün ücretli mezuhiyet verilmesi idi. Bu talebimizde ısrar etmekteyiz. Zira Deniz İş Kanunu Denizcilere bir seneye kadar çalışmış olanlarına bir ay ücretli mezuhiyet tanımaktadır.

Ayrıca 18.6.1952 tarih ve 5953 sayılı basın mesleğinde çalışanlar arasındaki münasebetlerin tanzimi hakkındaki kanunun 21 maddesi aynen (Günlük bir mevkutede çalışan bir gazeteciyec en az bir yıl çalışmış olmak şartıyla yılda dört hafta tam ücretli mezuhiyet verilir. Günlük mevkutedeki hizmeti 10 yıldan 20 yıla kadar sürmüş olan bir gazetecinin yıllık ücretli işni ise atı haftadır) demektir.

Bu konudaki isteklerimizin hudutlarını tesbit etmek üzere kurulumuz merkezi şehrimizde bulunan federasyonlardan da birer temsilci istiyerek yukarıda arzetmiş olduğumuz birimleri tesbit ve tahakkuku için şu faaliyetler sarfe edilmiştir.

1 — İlk tesbit edilen bu istek bütün milletvekillerine duyurulmuştur.

2 — Bu isteğimizin memleketimizdeki diğer sendikalar tarafından desteklenmesi için yurdumuzda kurulu sendika ve federasyonlara duyurulmuştur.

3 — Bağlı bulunduğumuz Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu tarafından bu talebimiz desteklenmesi istenmiştir.

Birliğimizi ziyaret eden parti liderlerine isteğimizi beyan edilmiş ve mecliste desteklenmemiz istenmiştir.

5 — Çalışma Vekili Sayın Mümtaz Tarhan'a bu mevzudaki isteklerimiz belirtilmiş tahakkuk edeceğine kanî olduğumuz vaatler alınmıştır.

Ücretli senelik izin Kanununun Büyük Millet Meclisinden yakın günlerde isteklerimize uygun bir şekilde çıkacağını arzetmek isteriz.

E) Gelir Vergisi İndirimi

Gelir vergisi yönünden isteklerimiz modern vergilendirmede yer almış hakikatler ve tatbikatlar nazarı itibara alın-

arak tedbir edilmiştir. Hatta ile bu zamanı nazarı istekle olarını ve bunun böyle olduğunu nazarı arzılar belirtmedir. Hatta isteklerimizin az bile olduğu husus dahi tedbir ettirilmiştir.

Bu günlük fiyatların durumu ile ücretlerin mukayyesi neticesinde aşgari olarak bir işçi veya bir işçi ailesinin geçimibilmesi için lüzumlu olan meblağdan fazlasının vergilendirilmeye tabi tutulması içinde hülâsa edebileceğimiz isteklerimiz bu gün için normaldir diyebiliriz. Fakat bu arada bir hususu da belirtmeden geçemeyeceğiz.

Fiyatlardaki artış bu günlük seyrini takip ile devam ettirdiği takdirde taleplerimizin yarın normal bir birim olmaktan çıkacağı aşikârdır.

Merkezi şehrimizde bulunan federasyon temsilcilerinin iştiraki ile aşgari vergi indirimi şöyle tesbit edilmiştir :

Bekar işçinin bir ay içindeki kazancından	150 lirası,
Dul işçinin bir ay içindeki kazancından	175 lirası,
Evli çocuksuz bir işçinin bir ay içindeki kazancından	200 lirası,
Evli 1, 2 çocuklu bir işçinin bir ay içindeki kazancından	250 lirası,
Evli 3 ve daha fazla çocuklu işçinin ise bir ay içindeki kazancından	300 lirasının vergiden muaf tutulmasının lüzumlu olduğunu unumî işçi meseleleri içinde müteale etmiş ve Çalışma Vekili Sayın Mümtaz Tarhan'a izah etmiştik.

Bu tesbit etmiş olduğumuz miktarların vergiden muaf tutulması için sarfedilen faaliyetlerimizi üç kısma ayırabiliriz;

- 1 — Gelir Vergisi Kanununun tadilinde bu isteklerimizin nazarı itibara alınması için Milletvekillerine müracaatta bulunulmuştur.
- 2 — Alman bir karar gereğince davet edilip Birliğimize gelen Parti İderlerine bu mevzudaki talebimiz belirtilmiş ve gerekli müdafaası yapılmıştır.
- 3 — Çalışma Vekiline işçi ücretlerinde gelir vergisi indiriminin ne olmasını istediğimiz tebarüz ettirilmiştir.

Beyan edilen ifadeler ve unumî kamuya göre bu hakkı isteğimizin Gelir Vergisi Kanununun tadilinde tahakkuk edeceğine belirtilebilir.

F) HAFTA TATİLİ YEVMİYELERİNİN TAMA İBLAĞI:

Bu hususta sarfedilen müsbet faaliyetler ve Hükümetimizin müzaheretî neticesinin alınmak üzere olduğunu tebarüz ettirmek isteriz. İşçilerin bu hakkın teslim edilmesi hususundaki ısrarlı arzuları ve sendikalarımızın müsbet elle tutulur faaliyetler Birliğimizin çalışmaları ve Konfederasyonumuzun destekleyici hareketleri ile bu hakkın önümüzdeki günlerde Büyük Millet Meclisinden çıkacağı bir hakikattir.

Faaliyet programımızın içinde bulunan bu konu üzerindeki fazla durmayı zait addetmekteyiz.

G) İşçi Sağlığı ve İş Emniyeti:

Kıymetli Arkadaşlar!

Bir işçinin kendisinden beklenen randamanı verebilmesi ve bu kendinden beklenen randamandan fazlasını ortaya koyabilmesi bazı esas unsurların mevcudiyetine bağlıdır. Bunlar malûmunuz olduğu veçhile:

1 — İşçinin -basit bir deyimle- normal olarak geçimini temin edebilecek bir ücreti normal mesai karşılığı alabilmesi;

2 — İşçinin işyerindeki işinin devamlılığının temin edilmiş olması, ve işçide istikbal endişelerinin bertaraf edilmesi.

3 — İşçinin işyerindeki sağlığının ve iş emniyetinin temin edilmiş olmasıdır.

İşte paragrafımızın içine giren bu üç numaralı olandır. Memleketimizin sanayileşmesinde en önemli mevkkiye sahip bulunan şehrimizin işyerlerinin bu yönden tetkikinde acıklı sahnelerle karşılaşmanın mukadder olduğunu belirtmek isteriz.

İşyerlerinin bu cepheden teçhiz edilmesini derpiş eden

İçki Sağlığı ve İş Emniyeti Nizamnamesidir. Kilitimde mevcut olan bu nizamnamenin manşet tablik edilmemiş ve tablik eden işverenlerin de mahdut olduğunu kat'i bir ifade ile söyleyebiliriz.

İşyerlerinin; işçilerin sağlığı ve iş emniyetleri yönünden layıkı veçhile teçhiz edilmemelerinin zararlarını bizler çekmekteyiz.

İşçi Sağlığı ve İş emniyeti Nizamnamesinin layıkı veçhile tabiki temin edilebilmiş olsa işçilerden istenilen randımanın temininde büyük adımlar atılmış olabileceği gibi fertlerin şahıslarına maddi bütünlüklerine gösterilmesi icap eden ihtimam ve hürmetin temini neticesinde açılacak kapının memleket menfaatına olacağı şüphe götürmez bir hakikattir.

Daima kaza ile karşılaşacağı fikri işçinin kafasından silinmedikçe iş emniyeti işyerinde temin edilmediğine işçi kani olmadıkça işçinin sarfetmiş olduğu emeğin müsbet netice vermiyeceği aşkârdır. O halde ne yapılmalıdır. İşyerlerinde iş emniyeti ve işçi sağlığı nasıl temin edilmelidir. Temin edildiği hususunda işçi nasıl ikna edilmelidir?

955 yılı ikinci ayında işyerlerinin bu yönden gerekli şekilde teçhizatlandırılması ve işyerlerinin bu konudaki teftişlerinin daha iyi bir şekilde tahakkuku için kurulumuz bazı kararlara varmıştı. Bu kararlardan biri şehrimizdeki bütün işyerlerinin umumi bir teftişe tabi tutulması idi.

Bu konudaki ikinci karar bu umumi teftişlerin sendikacıların da bulunacağı heyetler tarafından yapılması idi. Ve fakat müracaatlarımız müsbet olarak karşılanmamış neticesiz kalmıştı. Çalışma Vekâleti bu konunun kendi teşkilâtı tarafından tahakkuk ettirilmekte olduğunu kanunun bu selâhiyeti kendilerine vermiş olduğu yolundaki cevap üye teşkilâtlara tamim edilmişti.

Bu teşebbüsümüzden netice hasıl olmayınca kurulumuz 955 yılı üçüncü ayında üye teşkilâtlara bir tamim çıkarılmasına ve işyerlerinde en son iş kazalarının ve işyerlerinin işçi sağlığı ve iş emniyeti yönünden en son ne vakit teftişe tabi tutulduğu hususunun sorulmasına karar vermişti.

İşçiler Vekâletleri, Hıvyekâlet mahkemelerine İçki İlerletmeleri nın ayarlanması için 7.60 umumi zammı yapılması talebinde bulunmuş. Bu talebiniz neticesi henüz alınmamıştır.

Bizleri bu yola sevkeden anıl içki ilerletilme fiyatları takip için çıkarılan toplulukla iş ihtilâflarının neticelerinin menfi olması idi.

Bu talebin tahakkuku için yeni idare heyetinin çalışmaları faydeli olur kanaatindeyiz.

1) İş Mahkemeleri Kanunu:

Çalışma programımızda yer alan ve tahakkukuna çalışılan konulardan birini teşkil eden bu mevzuda gereken faaliyet sarfedilmiştir.

İş Mahkemelerinin kuruluşlarındaki ilk gaye olan iş davalarını geiktirilmeden hükme bağlanması ve işini devamın uzamasından mütevellit mağdur olmamasını temin hususu maalesef tahakkuk etmemiştir diyebiliriz.

Devaların açılışı ile hükme bağlanması arasında geçen uzun zaman geçiminin işçide uyandırdığı haleti ruhiye hiçte müsbet olmamıştır. Çok defalar işçi arkadaşlarımızın haklarının tahakkuku için müracaat edecekleri iş mahkemelerinden yakın zamanda netice alamıyacağımı bildiğinden bir çok haklarından feragat etmek mecburiyetinde kalmakta ve iş verenlerle bu zaviye ve tesir altında anlaşmayı kabul etmektedirler.

İş Mahkemelerindeki işveren azalarının devamsızlığı davaların hükme bağlanma müddetlerinin uzamasını intaç ettirdiği şu götürmez bir hakikattir. Bunların bertaraf edilmesi görüşlerimizi muhtevi raporda belirtilmiştir.

İş Mahkemelerindeki işçi azaların seçilmeleri konusunda da ehemiyetli durmak icap etmektedir.

İlerde temas edileceği veçhile sendikalardan ayrı olarak işçiler müessesilik müessesesi ile de temsil edilmektedir. Bir çok hallerde sendikalardan daha selâhiyetli birer organ vaziyetini iktisap eden ve mevzuatın da kendilerine geniş selâhiyetler vermiş olduğu bu müesseselerin burada da sendikaların karşısına dikilmiş olduğunu görmekteyiz.

Bu konuda maalesef Birliğimize bağlı sendikalarımız hiç faaliyet sarfetmemişler bittabil neticenin alınması için lüzumlu doküman toplanmamıştır.

Üye sendikalardan birinin bu konuda Birliğimizin tekrar faaliyete geçmesini isteyen talebi neticesinde Üye sendikalardan 10 maddelik sualler sorulmuştu. Bu tamime gelen cevaplar toplanmaktadır. Netice alındığında işyerlerimizin işçi sağlığı ve iş emniyeti yönünden lüzumlu istatistiklere sahip olacağımızdan delillere istinat ederek daha salim adımlar atılması temin edilecektir.

Çalışma Vekâletinin İstanbul teşkilâtlarının bu konu ile ilgili müfettişlerinin işyerlerini layıkı veçhile teftişe tabi tutamadıkları ve iş kazalarının eksiklemekte olduğu görülmektedir. 20 ci asırda işyerlerimizde basit emniyet tedbirlerinin alınmamasından mütevellit iş kazalarının devamı her gün yazete sahifelerini doldurmaktadır iş kazası neticesinde yaralanmalar, ölüm hadiselerinin müsbet faaliyetlerle bertaraf edilmesi lüzumunu belirtmek abestir.

Bu konudak faaliyetlerin iyi neticeler verebilmesi için her husustan evvel işyerlerinin hepsinin umumi bir teftişten geçirilmesinin lüzum geldiğini ve bu teftiş heyetinde sendikacıların temsilcilerin bulunması icap ettiğini beyan ederken işverenlerin temsilcilerinin de-teftiş heyetlerinde bulunmalarının faydeler sağlyacağını belirtmek isteriz.

Üye teşkilatlarımızın bu mevzuda Birliğimizin 9-1-1956 tarih ve 1459 sayılı tamimine gerekli cevabı vermeleri birinci plândaki işleri olmalıdır.

H) TEMETTÜ ve UMUMİ ZAM MESELESİ

İşçi temettü kramiyelerinin memur misillü olması taleplerimizden birini teşkil etmekte idi. Bu konuda hususi sektörde çalışan işçilerin de nazarı itibara alınması ile devlet sektöründe çalışan işçilerden ayrı olarak mütalea edilmemesi, talebimize verilen cevap menfi olmuştur.

Bunun üzerine 26/11/955 tarihinde Büyük Millet Meclisine, Parti Meclis Gurubu başkanlıklarına, Maliye ve Çalı-

Ş Mahkemelerinde işçiler müessesil işçiler tarafından açılmaktadır. Sendikaların bu konuda mevcudiyetleri mevcudatı değildir. Halbuki bu gün ömrünü tamamlamış olan müessesilik müessesesi yerini sendikalara tenketmelidir. Ve mevzumuzu teşkil eden iş mahkemelerinde işçi temsilcileri sendikalar tarafından seçilmelidir. İsteğinde ısrar edilmiştir.

Bu mevzu ile alakalı raporumuz bütün milletvekillerine gönderilmiş ayrıca Çalışma Vekili ile yapılan ikinci toplantıda kendilerine izah edilmiştir.

Görüşlerimizi de içine alan İş Mahkemeleri Kanununu tadil eden tasarıyı hazırlanmış olduğunu beyan etmek isteriz. Bu tasarıda bulunmayan taleplerimizi Çalışma Vekili Sayın Mümtaz Tarhan çok yerinde görmüş ve tadil tasarısı içine alınacağını vaat etmiş bulunmaktadır.

İş Mahkemeleri Kanununun taleplerimize uygun tadili neticesinde kuruluşundaki ilk gaye tahakkuk edeceği gibi işçi arkadaşlarımızın haksızlığa duçar oldukları vakit son makam olarak bir çok haklarından feragat ederek işverene değil mahkemeye müracaatları hususu temin edilmiş olacaktır.

Bu konudaki müsbet faaliyetlerimizin neticesinin yakın günlerde ahracağını tahmin ettiğimizi arz etmek isteriz.

K) İL ve YÜKSEK HAKEM KURULLARININ TEŞKİLİ MESELESİ ve YENİ NİZAMNAME

İl Hakem Kurulları ve Yüksek Hakem Kurullarından olan şikâyetlerimizi mevzubahis etmiyeceğiz. Bu konudaki memnuniyetsizliğin ne kadar umumi ve yerinde olduğuna temasla geçeceğiz.

Birlik olarak bu hususta sarfedilen mesai, bu kurulların teşkili hakkındaki Kanunun çıkışından, nizamnamenin tâtibikatına geçişine bu günkü hale kadar olan zaman içindeki faaliyetlerimiz ve görüşlerimiz üzerinde olacaktır.

Kıymetli Delege Akladığıları

Önerilerimizi hayat pahalılığını tetkik mütalea ederken aklı ile pekni sâphesiz ki şerhler ile her peşin parantez bu rde için alın kudretinin ne olduğu ve ne olmasın lazım zed dğadır.

Bu gün normal olarak vasıflandırılacak bir işçinin ücretinin reel kıymetli fiyatlar arasında sarsıntı geçirmektedir. Ücretlerimizi fiyatlar karşısında normale irca edebilmek için elimizde yalnız bir tek müessesese mevcuttur. Bu da hepimizce malum olduğu vechile Toplulukla iş ihtilafı müessesesidir.

Biz işçiler ücretlerimizi artırabilmek için bu müessesenin dar ve uzun koridorunda faaliyet sarfetmek mecburiyetinde kalmaktayız.

İl ve Yüksek Hakem Kurullarının teşkilleri hakkındaki kanunun değiştirilmesi üzerinde sarfetmiş olduğumuz mesai semeresini vermiş bulunmaktadır. Ancak bu Kanunun tatbikatını gösterecek nizamnamenin bir türlü çıkmaması kanunun tatbikatını geçiktirmekteydi. Bu nizamnamenin çıkarılması için müteaddit müracaatlerimiz olmuş ve netice alınabilmiştir. Ancak kanunun tatbikatını gösteren nizamname maalesef talep ettiğimiz şekilde neticelenmemiştir.

Her ne kadar kanun Kurullarının teşekkülünde işçi ve işverenlere gerekli yerlerini vermiş ise de İcra Vekilleri Heyetinin 30.11.1951 tarih ve 3/14072 sayılı kararları ile yürürlüğe giren İş Uyuşmazlıklarını Uzlaştırma ve Tahkim Nizamnamesinin bazı maddelerini değiştiren ve bu nizamnameye bazı maddeler eklenmesi ve bir maddesini kaldıran 21.5.1955 tarih ve 4/5154 sayılı nizamnamede bu kurullara işçi temsilcilerinin seçimleri hususundaki maddelerin sendikaların mevcudiyetleri ile ilerlemeleri ile tezat teşkil etmekte olduğu hakikattir. Bu selahiyetin işçi mümessillerine değil sendikalara verilmesi ihtiza ederken bunun nazarı itibara alınmayı üzerinde durulmuştur. Taleplerimizin yerine getirileceği hususunda yapılan vaatlerin önümüzdeki İl Hakem Kurullarına işçi temsilci seçimlerine kadar yetiştirilmesi yerinde olur ve bu husustaki faaliyetlerin devamında faide mülâhaza etmekteyiz. Bu mevzuda diğer bir noktaya işaret

etmeyi arzı edebilmekteyiz. Bu da işçi temsilcilerinin işi mümessillerine hâkkan ulzâmına işveren temsilcilerinin seçilmesini bir Fıcaet ve Sâmya'ı odalarına bırakmalıdır.

Ayrıca Yüksek Hakem Kurullarına işçi temsilci temsilcileri hâkkanlık haklarının da yerinde olduğu mektir. Bunun da düzeltilmesi ve bu selahiyetinde gereken teşkilatı kurulması lazımdır, biddiamız üzerinde ısrar edilmmiştir.

Bu mevzudaki diğer talebimiz yeni kanun ve nizamnameye göre İl ve yüksek hakem kurullarının biran önce toplanması olmuştur. Bu husustaki taleplerimiz ve ısrarlarımıza verilen cevabı hakkı göremediğimizi belirtiriz.

Mademki kanun çıkışı nizamname kabul edilmiş bir hayli zaman olmuştur o halde yeni hali ile kurullar bir an evvel toplanmalıdır.

İl ve Yüksek Hakem Kurullarında ihtilafın sürüncemede kalmaması temennilerimizin ve taleplerimizden biri olacaktır.

Bu mevzudaki üzüntü ve kötümserliğimizin yeni hakem kurullarının teşkili ile berataraf olacağına inanıyoruz.

L) ASGARİ ÜCRET

Bu çalışma devremizde üzerinde hassasiyetle durulan meselelerden birisi de asgari ücret meselesidir.

Bütün branşlarda asgari ücretin tatbikinin teminine çalışılmıştır.

Asgari ücret denilince, asgari ücretin tesbit ve tatbikini bizler ileti sürerken bunun memleket şümul olmasının lüzumu üzerinde durmuş ve tahakkuku için mesai sarfetmişizdir.

Bu mevzudaki faaliyetlerimizi iki cepheden mütalea etmek zarureti mevcuttur.

1 — Malumunuz olduğu vechile evvelce iki iş kolunda asgari ücret tesbit edilmişti.

20

Asgari ücret tesbit edildiğinde belki bir kıymet ifade edebilir. Ve fakat zaman geçtikçe fiyatlardaki artış karşısında asgari ücretin ifade ettiği maddi bir hâkkanlık öteye gidememektedir. Bu husus nazarı itibara alınarak evvelce tesbit edilen iki iş kolundaki asgari ücretin tekrardan tesbiti istenmiştir. Bu faaliyetimiz müsbet neticelenmiş olmakla beraber bazı anlaşmazlıkların meydana gelmesi önlenememiştir.

Asgari ücret komisyonlarındaki sendika temsilci seçimleri noktasında zuhur eden antidemokratik zihniyetin izalesi için geniş faaliyet sarfedilmiştir.

Aynı branşta kurulu bir çok sendikalar içinden temsil yetkisi nazarı itibara alınarak asgari ücret komisyonlarında yer almaları icap ettiği fikri ve kanaati bizlerde hakimdir.

Kurulumuz; üye mevcudları yüzleri geçmiyen sendikaların birlerce işçiyi sinesinde toplayan sendika yanındaki temsil yetkisinin ne olabileceği hususundaki kat'i fikir ve kanaatlarımızı alakalı makamlara duyurduk. Asgari ücret komisyonlarında bu üye mevcudları az, geniş bir işçi kitlesini temsil edemeyeceklerini belirttik ve Tahkim Nizamnamesinde olduğu gibi Asgari Ücret Komisyonlarının teşkilinde de bu noktanın nazarı itibara alınmasının şart olduğu hususunda ısrar ettik. Ve maalesef alakalı makamlar tarafından kabul edilen bu realite sonradan bazı mülâhazalar dolayısıyla tatbik mevkiine konulmadı.

Çalışma Vekilinin kurulumuzla yapmış olduğu toplantıda bu mevzu üzerinde de duruldu ve Sayın Mümtaz Tarhan bu hususun temini için hemen Büyük Millet Meclisinden tefsiir karar çıkartılması için teşebbüste bulunacağımı vaat ettiler.

Hakkı olarak talep ettiğimiz bu konunun halledilmemesi yüzünden Birliğimiz asgari ücret komisyonlarına temsilcilerini göndermekten istikbalde vebal altında kalmamak için imtina etmiştir.

Şehrimizde yaprak tütün ve tekstil branşlarında asgari ücretin tesbiti sendikalarımızın birliğimizi destekleyen müsbet faaliyetleri ile temin edilmiştir.

27

2 — Bütün işkollarında asgari ücretin tesbiti ile tatbiki için müsbet faaliyetler sarfedilmiştir. Bu mevzuun tahakkuku için İstanbul Mübtevekillerine, Parti Dâirelerine, Çalışma Vekâletinin zden taleplerinde bulunulmuştur.

Eski Çalışma Vekilinin bütün branşlarda asgari ücretin tatbikinin mevzu bahis olmadığını birliğimizde yapılan bir toplantıda belirtilmesine mukabil yeni Çalışma Vekili bu konuda bizleri hakkı görmüş ve talebimizin yerine getirileceğini vaat etmiştir. Ana meselemizden birini teşkil eden asgari ücretin tesbit ve tatbikinin yurda şâmil bir şekilde tahakkuk ettileceğine Sayın Mümtaz Tarhan'ın ifadelerinden sonra inanmış bulunuyoruz.

Bu arada asgari ücreti tatbik etmiyen işverenlere ağır para cezalarının verilmesi için mevzuata hükümler konulması istenmiştir. Bu konudaki müeyyidelerin kifayetsiz oluşu neticesinde hüsniyet sahibi olmayan işverenlerin asgari ücreti tatbikden içtinap ettikleri bir hakikattir.

Bu mevzuların tahakkuku ve benimsenmesi için hükümetimize müteaddit tekliflerimiz olmuştur. Bu konunun hali için üye teşkilatlarımızın müsbet faaliyetleri ve teksif federasyonunun çalışmaları bizler için inkârı kabul edilmez birer destek olmuştur.

M) ESNAF DERNEKLERİ

Kurulumuz İş Kanununun bir işçi çalıştırılan işyerlerinde kadar şümulünü talep etmiştir.

Haddizatında işçi olupta sadece mevzuatın istemiş olduğu kelâhalkta bir işyerinde çalışmıyor denilerek onun işçi, lîk hak ve menfaatlerinden istifade ettirilmemesini onun kanun himayesinden uzak tutulmasını demokratik zihniyet ve adalet prensipleri ile bağdaşmayacağını belirtmek isteriz. İş Kanununun bir işçi çalıştıran işyerlerine tatbiki istendiğinde ileri sürülen fikir Çalışma Vekâletinin bu günkü kadrosu ile bu işin halledilemeyeceği olmuştur. Bittâbil bu; Kanunun bir işçi çalıştıran işyerlerine kadar teşmil edilmemesi için muclip bir sebep olamaz ve olmamalıdır.

Ayrıca, bu gün Bölge Çalışma Müdürlüklerini meşgul

olunabilir. Bu da iş kanununu şüpheli içinde olup ol-
madıkla meclislerdir.

Kanunun bütün işçileri himayesine alınmasından fayde-
vardır, ve asla zarar düşünülemez. İş Kanununun bir işçi
çalıştıran işyerlerine şüpheli nefesinde vergi adaleti temin
ve işçi istismarına mani olacaktır.

Bu görüş ve talepler içinde faaliyetlerimizi sarfederken
önümüze Esnaf dernekleri hakkındaki kanun ve bu kanunun
himayesinde faaliyet safeden bir çok teşkilat çıkıverdi.

Her ne kadar bu teşkilatların mevcudiyetleri bizlerce
evvelce bilinmekte ise de, o zamanlar mahzurları üye-
lerinde durulmuş bunların tesbiti cihetine gidilmemiştir.

Memleketimizde Demokratik memleketlerde olduğu gibi
bir işçi Sendikaları vardır. Bunlar basit deyimle işçilerin hak-
ve menfaatlerini korumaya çalışırlar.

Memleketimizde batı demokrat memleketlerde olduğu
gibi bir işveren sendikaları vardır ve işverenlerin kendi ara-
larında brans sendika kurabilecekleri hakkında 5018 sayılı
bir kanun vardır. Bu işveren sendikaları basit deyimle işve-
renlerin meslek müşterek menfaatlarını korumaya çalışır-
lar. Birlikler kurabilirler federasyon ve konfedeasyon ku-
rabilirler.

Ayrıca memleketimizde batı demokrat memleketlerde
olmayan bir esnaf dernekleri vardır. Bunların içinde hem
işverenler vardır ve hem de işçiler vardır. Bu derneklerin
içinde iş kanunu içine girmiş bulunan işverenler çalışmakta
oldukları işçileri korumak menfaatlarının harcanmamasına
dikkat etmek için faaliyet sarfederler çünkü bu işverenler
de bu derneklerin tabii azalarıdır kanun buna amirdir. Ve
bu kanun esnaf derneklerinin mensubu işçilerinin hak ve
menfaatlarını koruyacaklarına dair hüküm vazetmiştir.

Kıymetli Arkadaşlar!

İşte iş kanununun bir işçi çalıştıran işyerlerine temsilini
isterken memleketimizdeki aynı işi yapan iki teşkilatın bir-
birlerine yardımcı değil bilakis birbirlerini yapıcı tesiri
olacağını gördük.

8) ÖLEN İŞÇİLERİN KIDEM TAZMİNATLARI MESSELESİ

Tamamıyla bu mevzudaki tevliki içtihat karışından son-
ra teşkilatlarımız bu mevzu üzerinde ısrarla ve ehemmi-
yetle durdukları hepimizin malumudur.

Bu çalışma devrimizde faaliyet programımızın
içine almış olduğumuz bu konuda durulmuş ve ölen işçilerin
kidem tazminatlarının varışlarına verilmesi istenmiştir.

Bir milletvekilimizin bu hakkın varışlarına tanınması hu-
susunda yapmış olduğu kanun teklifinden sonra Birliğimizi
ziyaret eden Çalışma Vekilimize bu mevzu üzerindeki tale-
bimiz belirtmiştir.

Çalışma Vekilimiz Ölüm ve Malûliyet sigortasını ihdas
eden kanunun, kidem tazminatlarının ölüm halinde işinin va-
rislerine verilmesi hakkındaki kanun teklifinden evvel Büyük
Millet Meclisinden çıkarılacağını bu suretle büyük bir boşlu-
ğun ortadan kaldırılacağını ve artık diğer hakların tanınma-
sına ihtiyaç kalmayacağını şayet bu kanun gecikirse millet-
vekili tarafından verilen kidem haklarının ölüm halinde işçi-
ye verilmesi kanun teklifinin kanunlaştırılacağını beyan etti-
ler.

9) MÜMESSİLLİK MÜESSESESİ :

Sendikaların kurulmasına cevaz veren 5018 Sayılı Ka-
nunun evvel bu müessesenin lüzumu üzerinde durulabilirdi
ve fakat artık bu mevzu üzerinde durulmuş bile zaft oldu-
ğu hususunda kanaatimiz kat'idir.

Mümessillik müessesesinin kaldırılması ve sendika
temsilcilerinin ihdasını ısrarla talep ettik. Bu arada mü-
messillik müessesesine hali hazırda tanınan hakların sendika
temsilcilerine tanınması da bu aradaki taleplerimizin için-
de bulunmakta idi.

Bugünkü durumu ile mümessillik müessesesine mevzuat-
ımız bir taraftan yeni haklar tanırken, diğer taraftan da
kahn zihnimin inceltildiğine işaret etmek isteriz.

Artık bu müessese kalkmalıdır talebimizdeki ısrarları-
mızın semeresini yakında elde edeceğimizi söyleyebiliriz. Bu

Bu işveren hakkını vermediği bir işçinin hakkını nasıl
arayabilir bu işçinin hakkını verilmemiş işçi menfaatiyle
sarfetilebilir. Bunun olmamasına imkan yoktur. Böyle bir huku-
mün müzakeresi bile yerzadır.

Ancak denilebilir ki Esnaf dernekleri sendikalardan ayrı
fonksiyonları da vardır. Meselâ sekereler derneği sekereli-
lere şeker buhranında şeker tevzi eder. Nalburcular derneği
çivi buhranında çivi tevzi eder, filân gibi.

Bu veya buna benzer bazı faaliyetleri yapan dernek-
lerinin bu faaliyetlerini sendika bünyesi içinde de yapmalarını
mümkün olduğunu söyleyebiliriz. Ancak sendikaların
içine işçilerini aza olarak kaydetme imkânından mahrum
olurlar. Ki bu mahrum oluştaki demokratik zihniyetin içinde
olan bir mahrumiyettir.

O halde Esnaf dernekleri ve birlikleri hakkındaki kanun
üzerinde durmak icap eder.

Bu konuda titizlikle durulmuştur. Talebimiz bu tezek-
küllerin tarife karışması ve yerlerine işveren sendikalarının
kurulmasından ibarettir.

Bizler işverenlerin teşkilatlanmalarını arzuluyoruz ve
memleketimizde buna şiddetle ihtiyaç olduğunu belirtiyoruz.

Üye sendikalarımızın işverenlerinin sendika etrafında
toplantılarını isteyen taleplerine işverenleri maalesef ya-
naşmamışlardır.

Bu gün esnaf dediğimiz zümrenin yüzde doksan dokuzu
işverendir. Belki bunlar iş kanunu içine girmemiş olabilirler
ve fakat yanında işçi çalıştırmakta ise normal deyimle bun-
lara işveren demek icap eder. Bu vaziyette esnaf kime deni-
lmelidir, kimdir. Buna da basit bir deyimle her hangi bir ser-
madeyarlık işini kendisi yapmaktadır ve yanında işçi çalış-
tırmamaktadır, işte bu kimseye esnaf demek yerinde olur.

Bu konudaki taleplerimizi Sayın Çalışma Vekili şu şek-
ilde cevaplandırmıştır: Çok enteresan bir mevzu ve fakat
hiç malumatım yok. Enteresan buldum bizzat meşgul ola-
cağım tetkik edeceğim olmuştur.

Bu konudaki son temennimiz yüksek takdirlerinize mah-
zar olarak seçilecek yeni idare heyetinin bu mevzuda daha
geniş ve şumüllü faaliyet sarfetmesidir.

hususundaki taleplerimizde çalışmaya vakıflarına Birliğimize ge-
len parti liderlerine ve İstanbul meclislerinde belirttik. Vakt
zamanı tahakkukunda bizlere yardımcı edebilecekleri inani-
yoruz.

Bu müesseselerin ortadan bugüne kadar kaldırılmamış
olması üzerine; sendikaların ilerlemeleri istenmemektedir
fikri mümessilliklerin tarife yakın şaranda kurulduğunu
ile bertaraf edileceği söylenmiştir.

2 — SENDİKALARLA MÜNASEBET:

A) KURULAN SENDİKALAR VE BİRLİĞE ÜYE OLAN SENDİKALAR

1) Kurulan sendikalar:

Branslarında kurulu sendikaları olmayan işçi arkadaş-
larımız bu devre içinde nazarı itibara alınmıştır. Bu cümle-
den olarak şehrimizdeki PTT işçileri bünyesinde tophya-
cak bir PTT işçileri sendikası kurulmuştur.

Sağlam bir bünyeye ve sağlam bir idareci kadroya sahip
olabilmeleri için bu sendikaya Birlik binası içinde ikametleri
temin edilmiş ve faaliyetleri daima gözden geçirilmiş, kontrol
edilmiştir.

Bransında sendika bulunmayan diğer işçileri de labora-
tuvar ve ilaç fabrikalarında çalışmakta olan işçiler olduğu
malumunuzdur. Bunlar için de bir sendika kurmak için faa-
liyet sarfedilmiş ise de üzerinde fazla durulmadığı için
konu tahakkuk ettirilememiştir. Yeni kurulun bu konu üz-
erinde duracağına kani bulunmaktayız.

2) Birliğe üye olan sendikalar:

Bu çalışma devrimizde Birlik camiası içinde bulunma-
yan sendikaların kongrelerine gerekli ehemmiyet verilmiş
ve üyeleri tenvir edilerek Birlik camiasının içine girmeleri
temin edilmiştir. Bu sendikaları şu şekilde sıralayabiliriz:

a) Çay ve Malzeme İşçileri sendikası,

Geçen kangrede belirttiği veçhile bu sendikanın genel
kurulu Birliğe üye olunmasını kararlaştırmış olmasına rağmen
durum Birliğimize aksettirilmemiştir. Bu çalışma devre-
sinde bu sendikada Birliğe üye olmuş ve kabul edilmiştir.

B) M. M. V. İstanbul Deniz Fabrikaları İşçileri Sendikası da Birlik camiasına içine girince ve üye olarak kabul edilmiştir.

- c) Deniz Vasıtalarını Koruma İşçileri Sendikası,
- d) İnşaat İşçileri Sendikası,
- e) Büyükdere Tuğla Fabrika İşçileri Sendikası,
- f) Bağrsak İşçileri Sendikası,
- g) Sıtma Savaş ve Hastahane İşçileri Sendikası,
- h) Av Fişegi İşçileri Sendikası,
- ı) Nakliyat İşçileri Sendikası,
- k) Birliğimizce kurulması temin edilen PTT İşçileri Sendikası ilk genel kurul toplantısında Birlik üyeliğine girmiş ve kabul edilmiştir.
- l) Hafif Batı Müsiki Mensupları Sendikası,
- m) Deniz Vasıtalarını koruma İşçileri Sendikası,
- n) Eyyüpte kurulu Kontrolplak ve ağaç sanayi İşçileri Sendikası, bu çalışma devresinde birliğimize üye olarak kabul edilen sendikalardır.

Bu arada Birliğe üye olmak isteyip kabul edilmeyen sendikaların da mevcut olduğunu belirtmek isteriz.

Ana Nizamname mizin 6 cı maddesi gereğince bu sendikalar branşlarında birinci sendikaların mevcut olması dolayısıyla Birlik üyeliğine kabul edilmemişler ve yine aynı madde gereğince Birlik camiasında olan birinci sendikalarla birleştirilmesi cihetine gidilmiştir.

B — BİRLEŞTİRİLEN SENDİKALAR:

Hakların meşru yollardan tez elden elde edilmesinin belli başlı bazı hususata kıymet vererek hakikat olabileceğini takdir edersiniz. Kurulumuz, küçük küçük sendikaların mevcudiyetinin bir çok hallerde işçiyi faideden ziyade zarar getirdiği hususunda hem fikir bulunduğuna için 21.3.955 tarihli 16 cı oturumunda tesbit edilen lstenin tahakkukuna alışması yerinde görülmüştü.

Bu konudaki faaliyetlerimizi üçe ayırmak mecburiyetindeyiz.

- 1 — Birleşmeleri tahakkuk ettirenler
- a) Yunus Çimento Fabrikasında kurulan ikinci sendika

ka henüz bahçemizi bulunmaktadırlar. İkinci sendikamız da hazır bulunduğu umumî bir toplantıda takdirlle anılmasına sebep eden kararlara varılmıştır. Bilhassa bu konuda varılan karar dört sendikamızın idare heyetlerinin seçecekleri bir komite bu branşa yeni bir sendika kurmaları ve bu dört sendikamızın bu yeni kurulan sendikaya itihak etmeleri idi. Bu mevzuda Tütün ve Sğara İşçileri Sendikası idarecilerinin yeni sendika kurulu kurulmaz ilkin kendi sendikalarını feshedecekleri teklifi takdirlle yadedilmesi gereken bir husustu.

Hali hazırda bu branşa mevcut üç sendikamızın birleşerek yeni ve çok kuvvetli bir sendika meydana getirilmesi hususunda müsbet adımların atılacağını ve yeni kurulan bu konuda faaliyet sarfetmesi icap ettiğini belirtmek isteriz.

a) M.M.V. İşyerlerinde kurulu olan iki sendikamızın birleştirilmesi için faaliyet sarfedilmiştir. M.M.V. İşçileri Sendikası ile M.M.M. İstanbul Deniz Fabrikaları İşçileri Sendikamızın bir çatı altına girmeleri için Birlikçe sarfedilen gayretlerin büyük olduğunu ve fakat, maalesef bu hususun tahakkuk etmemiş olduğunu, Ancak yeni Yönetim Kurulunun kongrelerinden dahi birleşme için kararları olan bu iki sendikayı birleştirmek için faaliyet sarfetmesi çok yerinde olacaktır, kanaatindeyiz

e) Üyemiz bulunan Denizciler Sendikası ile bu branşa şehrimizde kurulu bulunan Türkiye Gemi Adamları Sendikamızın birleştirilmesi faaliyetleri, Türkiye Gemi Adamları Sendikamızın Birliğimize üye olmak isteğine başlamıştır. Nizamnameimizin 6 lı maddesi gereğince üye olarak kabul edemediğimiz bu sendika ile üyemiz sendikamızın birleştirilmesi için ilk adımlar atılmıştır. Neticenin denizcilerimizin lehinde tezahür etmesi en iyi temennilerimizden biridir.

f) Yunus Çimento Fabrikası İşçileri ile Çimento Endüstri İşçileri sendikamızın birleştirilmeleri için gereken zemin hazırlanmıştır. Bu konuda idarecilerin hem fikir olduklarını beyan etmek isteriz.

3 — Birleştirilmeleri tahakkuk etmeyenler.

a) Beykoz Kundura Fabrikasında Deri ve Kundura İşçileri Sendikası ile Deri ve Saracıye İşçileri sendikası adı ile iki sendika mevcut bulunmaktadır.

Bu birliğimiz üyesi bulunan birinci sendikamızın birleştirilmesi için gerekli faaliyetler sarfedilmiş ve ikinci sendikamızın idarecileri Birliğe davetle birleşmenin lüzumu konularına anlatılmıştır. İdareci arkadaşlarımızın müsbet anlayışla hareketleri neticesinde bu iki sendikamızın birleştirilmesi temin edilmiştir.

b) Haydarpaşa Tesellüm İşçileri Sendikası ile İstanbul Liman, Tahmil ve Tahliye İşçileri Sendikamızın birleştirilmeleri tahakkuk etmiş ve bu iki sendika tertip edilen liste gereğince birleştirilmiştir.

c) İstanbul İnşaat İşçileri Sendikası ile Y.K.M. Umum Belediye İnşaat ve İnşaat Malzemesi İşçileri Sendikası birleştirilmiştir.

d) Tekel Yaprak Tütün Bakım ve İşleme Evlerinde kurulan ikinci sendika olan Yaprak Tütün Sanayi İşçileri Sendikası ile Tekel İstanbul Yaprak Tütün Bakım ve İşleme Evleri İşçileri Sendikamızın birleşmeleri iki tarafın müsbet duygu ve anlayışlı hareketleri ve Federasyonlarımızın da müsbet yardımları ile birleştirilmiştir.

2 — Birleştirilmeleri için zemin hazırlanmış olanlar,

a) Eski adı Büyükdere Tuğla İşçileri yeni adı İstanbul Tuğla, Kiremit, Taş ve Kireç Ocakları İşçileri Sendikası ile Y.K.M. Umum Belediye İnşaat ve İnşaat malzemesi İşçileri Sendikamızın birleştirilmesi için gerekli temaslar yapılmış ve zemin hazırlanmıştır.

b) Av Fişegi İşçileri Sendikamızın Demir ve Maderi Eşya İşçileri Sendikası ile birleşmesi konusundaki adı geçen birinci sendika idarecileri ile görüşmeler yapılmış ve bunların bir araya gelmeleri için zemin hazırlanmıştır.

c) Şehrimizde tütün branşında hali hazırda 3 sendika faaliyette bulunmaktadır. Bunlar Tütün ve Sğara İşçileri Sendikası, Yaprak Tütün El İşçileri Sendikası (ki hususi sermaye ile işleyen işyerlerinde çalışmakta olan işçileri bünyesinde toplamaktadır.) Tekel İstanbul Yaprak Tütün Bakım ve İşleme Evleri İşçileri Sendikasıdır.

Bu üç sendikamızın birleşerek çok kuvvetli bir sendika haline gelmesi kurulumuzun bu konudaki arzularımızın başında gelmekte dir. Bunun tahakkuk için Kurulumuz bir komisyonu vazifedar kılmıştı. Komisyon faaliyete geçtiği zaman Üsküdar'da tekel camiası içinde kurulu olan iki sendika

Bu iki sendikamızın birleşmesi Birliğimizin üyesi olduğu mahallimizde, İkinci sendika birleşmenin mevcudiyet ve faaliyet olmasının sağlanması için kurulmasını esbaba mecbur bazı adımların alınmasıdır.

Bu iki Sendikamızın üyemiz olan Deri ve Kundura İşçileri Sendikamızın talebi üzerine birleşmelerini temin için iki sendika idarecilerini Birliğimizin lokaline davet ettik. İki sendika idarecileri maalesef icabet etmemişlerdir. Halbuki üyemiz olmayan sendika idarecileri bir çok defalar birleşmek hususunda müsbet görüşe sahip olduklarını ve bu konuyu Birliğimiz ele alınmasını istemişlerdir.

Bu iki Sendikamızın birleşmesi tahakkuk etmiş olsa idi bu branştaki ikinci hamlemiz Deri ve Kundura İşçileri Sendikası, Deri ve Dehak İşçileri Sendikası ile Ayakkabı İşçileri Sendikamızın birleşmesini tahakkuk ettirmek olacaktır.

b) Üyemiz bulunan Tekstil ve Örme Sanayi İşçileri Sendikası bünyesinden ayrılarak davaya hizmet edeceğim zihniyeti ile istirahat sahiplerinin bir ikinci sendika kurmuş olduklarını malûmunuzdur. Birleşmenin kuvvetli hasıl edeceğinin bildirildiği bir devirde işçiyi faideden ziyade zarar getireceğini ileri sürerek savunan kimselerin kurmuş oldukları Teknik mensucat İşçileri Sendikamızın müsbet faaliyetleri nasıl kösteklediği ve ileri, faideli, meşru adımlara nasıl çelme takmak istediğini burada izah etmeyeceğiz. Ve fakat üyemiz bulunan sendika ile birleşmesini temin için kurulan komisyonda Birliğimizde temsilcilerini bulundurmıştı. Yapılan müteaddit toplantılar maalesef istenilen müsbet neticeyi vermemiştir.

İşçi arkadaşlarımızın bu gibi şahıs menfaatları güdülen kurulan sendikaları ve idarecilerini bu gün tramile tanıyamamışsa yarın onları onlar gibi olanları lanetleyeceği hususunda şüphe edilmesin. Üye Sendikamızın bu konu için yeni teşebbüsünün müsbet netice vermesini temenni etmek-
teyiz.

c) Paşabağçe kurulu iki Sanayi İşçileri Sendikamızın şinesinden kopmuş bulunan Meşrubat Sanayi İşçilerinin aynı çatı altında toplanmalarını temine çalışılmış ve fakat muvaffak olunamamıştır.

d) Liman Tahmil ve Tahliye İşçileri Sendikası ile Kara Anbarlama Sendikası idarecilerinin ilkin müsbet hareketle-

me mahallî sonradan bu birleşmeyi istememeleri neticede bu birleşmede tahakkuk etmemiştir.

BU KONULARDAKI GÖRÜŞÜMÜZ.

Atılan her müsbet adım takdir edip desteklemeyi şiar edinen kurulumuz işçi aleyhine olan parçalanmaları ikinci sendikaları kurma hareketlerini haklı olsalar bile benimsememekte ve hiç bir zaman hoş karşılanmamaktadır. Şayet birinci sendikalar müsbet çalışmakta iseler işçi ve hak mevfaatlarını kotarmaktan ziyade aleyhte çalışmalarda bulunmakta iseler bile o sendika içinde mücadele etmek ve sendikaya gerekli istikâmeti vermeğe çalışmaları lüzumludur ve şarttır. Böyleliğe sarfedilecek faaliyette Birliğimiz onlarla beraber çalışmakta kendisini vazifeli görmektedir. Yeterki sendika istenilen sendika hüviyetinde olmasın.

Bir sendika gayri faal durumda olabilir. Bunu faal duruma getirmek icap eder. Sarfedilen faaliyetleri mühasıran bu konunun halhale taksif etmek gerekir.

Şayet bir sendika şahıs hakimiyeti içine girmiş ise o vakit yine sendika bünyesi içinde müsbet faaliyet sarfetmek gerekir. Fakat mevzu bahis olmayan iddialarla bu hususun bertaraf edilemediğinin ileri sürülmesi gülünç olduğu kadar acıdır da.

Birleşen ve birleşmeyi kabul eden veya benimseyen sendikalar ve idarecileri; tarih huzurunda yapmış oldukları veya yapacakları faaliyetleri bu gün olduğu kadar yarında takdirlerin üzerlerinde toplanacağına bilmelidirler. Kendilerine iyi anlayışlarından dolayı teşekkür bir bonştur, ikinci sendikaları kurmuş olup bu yoldan dönseler bile.

ehrimizde ikinci sendikaları kurup veya ayrı branşta sendikaların idareciliğini yapmakta olan arkadaşlarımızdan da bu arada birleşmeye doğru hızlı adımlar atmalarını beklemekte olduğumuzu ve ileri sendikacılığın onların iyi hareketleri ile daha çabuk tahakkuk edeceğine inandığımızı belirtmek isteriz.

5 — **Bugünkü İşçileri Sendikasının** talebi olan kıyım mealelerinden bazıları kontrol heyetinde sendikalarından da bir kısıt bulunması talebi desteklenmiştir.

Ayrıca sendikamız bazı yardım talepleri yerine getirmişti.

6 — **Cimento Endüstri İşçileri Sendikamız** üyelerinin talebi üzerine sendikamızın kongreye götürülmesi isteği yerine getirilmiş ve sendikamızın çıkarmış olduğu topluluklu iş ihtilafında kendilerine yardımcı olunmuş ve işçi mümessillerine yapılan baskıda Bölgece gerekli tedbirlerin alınması için tavassutta bulunulmuştur. Bu sendikamızın başkan ve başkan vekilinin işten çıkarılması meselesi Miting tertibi sebeplerinden birini teşkil etmiştir.

7 — **Çikolata ve Şekerli Sanayi İşçileri Sendikamızın** talebi olan Sıhhat Muayene cüzdanları temin edilmiştir.

8 — **Deri ve Debak İşçileri Sendikamızın** işverenleri ile imzalamak istedikleri kolektif akitin müzakeresinde Birliğimiz temsilcisinin de hazır bulunması ve yardımlarımız istenmiştir. Her ne kadar bu akit yürümemişse de gereken yardım gösterilmiştir.

9 — **Deri ve Kundura İşçileri Sendikamızdan** Birliğimize aksettirilen mealelerden biri bu sendika idarecilerinin işlerine nihayet verilmesi mevzu idi. Diğer ise bu hadisenin halhinden sonra Sendika başkanına tevcih edilen baskı ve mümessilliklerinin kaldırılması idi. Bu konuda, Sendikaya gerekli müzaheret gösterilmiştir.

10 — **Demir ve Madeni Eşya İşçileri Sendikamızın** Birliğimize aksettirmiş olduğu meseleler şunlardır:

a) Vesatî nakliyelerde işe gidışte işçinin tenzilâth tarifeden istifade ettirilmesi.

b) Asgari Gelir Vergisi indirim haddinin yükseltilmesi bu mevzu üzerinde hassasiyetle durulmuştur.

c) M. Siki Bütün Emaye Fabrikasından çıkarılan işçiler mevzuu, üzerinde de durulmuştur.

d) İşine nihayet verilen Sendika başkanının işe iadesi hususu ile de alakadar olunmuştur.

e) İşçi sağlığı ve iş emniyeti hususundaki istekleri üzerinde de titizlikle durulmuştur.

11 — **Ekmek Simit İşçileri Sendikamızın** sıhhat muayene

SENDİKALARDAN BİRLİKTE AKSETTİRİLEN MESELELER

1 — **Akayaklı İşçileri Sendikamız**

Üçümüz bu sendikadan Birliğimize aksettirilen meseleler şunlardır:

a) Birliğimizin lokalinde sendikaların bir yer verilmesi isteği nazarı itibara alınarak boş bulunan bir odamız bu sendikaya tahsis edilmiştir.

b) Bu üye sendikamız Birliğimizden yardımına sandığı nizamnamesi hazırlanmasını talep etmiş bu istekleri yerine getirilerek nizamname hazırlanmış ve verilmiştir.

c) Bu üye sendikamızın başkanının işten çıkarılması üzerine Birliğimizce gerekli şekilde çalışılmıştır. Bu mevzuu ya ilerde Vilâyetle temaslarımızda yine temas etme imkânını bulacağız.

d) Sigorta dispanserlerinin eczahanelerinin kapanması mevzuu üzerinde taleplerde bulunan bu sendikamızın istekleri nazarı itibara alınmıştır.

2 — **Ayakkabı İşçileri Sendikası İş Kanununun** bir işçi çalıştırılan işyerlerine şumulu için taleplerinin tahakkuku için tertip etmek istedikleri mütim meselesi tetkik edilmiş miting fa'de temin etmeyeceği nazarı itibara alınarak miting tertibinden vazgemeleri istenmiştir. Bu konu Birliğimizce evvelden ele alınmış olduğundan bu mevzuun tahakkukunun mitingle yapılması müsait karşılanmamıştır.

Kapalıçarşı yangınında işsiz kalan bu branş işçileri için yardım talepleri karşılanamamış fakat bazı teşebbüslerde bulur ulmuştur.

3 — **Basın Teknisyenleri Sendikası**: Bu üye sendikamızın sendika lokallerinin yanısı üzerine üye sendikalar arasında yardım kampanyası açılmış ve toplanan meblağ teslim edilmiştir.

Sendikamızın bazı hususlarda sorduğu soruların cevaplandırılması için sendika lokaline gidilmiş ve Birlik çalışmaları hakkında geniş izahat verilmiştir.

4 — **Banka ve Büro İşçileri Sendikamızın** işyerlerinde bazı kanun hükümlerinin tatbik etmeyen işyerleri Birliğimize şikâyeti üzerinde durulmuştur.

ciyandan isteği yerine getirilmiştir. Ayrıca müteferrik bazı taleplerinin halhale çalışılmış kuvvet bazına verilen para meselesi üzerinde de durulmuştur.

11 — **Film Sanayi ve Sinema İşçileri Sendikamızın** talepleri hakkındaki istekleri üzerinde durulmuş ve sendikamızın bu konudaki faaliyetini desteklenmiştir.

12 — **Gemi Sanayi İşçileri Sendikamızın** üstünce dispanser hakkındaki istekleri üzerinde durulmuştur.

13 — **Gıda Sanayi İşçileri Sendikamızın** Bölge Çalışma Müdürlüğünden olan şikâyetleri nazarı itibara alınmıştır. Bu sendikamızın da Sıhhat muayene cüzdanları isteği yerine getirilmiştir.

14 — **Uzun müddet muattal bulunan Lastik ve Kaçuk İşçileri Sendikamızın** çalışır bir hale getirilmesi temin edilmiştir. Bu üye sendikamızın da diğer sendikalar gibi muntazam faaliyet sarfeden bir sendika haline gelmiştir.

15 — **Liman Dokları Gemi Sanayi İşçileri Sendikamızın** muvakkat işçi meselesini Birliğimize aksettirmesi üzerine gerekli tetkikat yapılmış ve neticenin nasıl alınabileceği sendikaya duyurulmuştur.

16 **Liman Tahmil ve Tahliye İşçileri Sendikamızın** müteferrik dileklerinin üzerinde durulmuş halhale çalışılmıştır.

17 — **Haller Meyva ve Sebze Taşınma İşçileri Sendikamızın** bir çok müteferrik istekleri yerine getirilmiştir.

18 — **Haydarpaşa Tesellüm İşçileri Sendikamızın** çıkarmak istedikleri iş ihtilafında bütün işlemlerinde kendilerine müzahir olunmuş yol gösterilmiştir. Bilahare bu üye sendikamız Tahmil Tahliye İşçileri Sendikası ile birleştirilmiştir.

19 — **Otel, Lokanta ve Eğlence Yerleri İşçileri Sendikamızın** gelen isteklerin başında gelen muayene cüzdanları meselesi mevcuttu. Temin edilmiş ve sendikaya verilmiştir. Ayrıca bu üye sendikamızın talebi olan Birliğimizin olagan üstü kongreye gitmesi isteği üzerinde görülmemiş ve yerine getirilmemiştir. Yine bu sendikamızın mevzuu içine giren 2007, 6086, ve 6032 sayılı kanunlar üzerinde durulmuştur.

20 — **Faaliyet devremiz içinde muattal durumda bulunan Su İşçileri Sendikamızın** faal hale gelmesi için kongresi idareci arkadaşların yardımı ile yapılmış ve sendike memnuniyet veren bir çalışma devresi içine girmiştir. Bilahare sendikamızın talebi üzerine birlikte bir yer verilmiştir.

21 — Üyemiz Demirciler Sendikasının bir çalışması devre-
m içinde bir çok talepleri olmuştur bunda raporlarımızda da gö-
rülür ve çoğu ihtilaf ile takip edilmiştir. Ayrıca bu sendi-
kanın üyelerini talebi üzerine sendikamız kongreye gitmesin
için tavassutla bulundurulmuştur.

22 — Telatlı ve Örne Sanayi İşçileri Sendikamızdan
Birligimize akseten meseleler:

a) Mensucat santral Fabrikasından çıkarılan 87 işçi me-
selesi üzerinde hassasiyetle durulmuş ve ayrıca bu işçiler
için maddi kampanya açılmıştır.

b) Sigortalar mevzuundaki şikayetleri nazarı itibara
alınmıştır.

c) İİ ve Yüksek Hakem Kurullarının teşkili hakkındaki
kanunun çıkmasına rağmen yeni nizamnamenin çıkmaması
üzerinde faaliyet sarfetmemiz istenmiş ve bu konu üzerinde
durulmuştur.

d) Sendikaların parçalanması meselesinde de durulmuş-
tur.

f) Bu branştaki tops sıkıntısı da ele alınmıştır.

g) Pazar yemiyelerinin tama iblagı için faaliyette bu-
lunmamız için bu üyemiz sendika dilekte bulunmuş, nazarı
itibara alınmıştır.

23 — Yaprak Tütün El İşçileri Sendikamızdan harice
sevkedilen işlenmemiş tütün meselesi Birligimize aksettiril-
miştir. Bu sendikamızın branş işyerlerine evvelce giden si-
gortanın gezici hekimlerinin tekrardan gitmesi talebi yerine
getirilerek üzere desteklenmiştir.

24 — Tekel Yaprak Tütün Bakım ve İşleme Evleri İşçi-
leri Sendikamızın çıkan ihtilafların halinine çalışmış sendika
sözleşme üstü kongreye götürülmüş bilahare bu branşta kurulan
iki sendikamızın birleştirilmesi Federasyonları ile beraber
halledilmiştir.

25 — Yunus Çimento Fabrikası İşçileri Sendikamızın
üyelerinden olup işten çıkarılan işçiler üzerinde durul-
muştur.

26 — M.M.V. İşçileri Sendikamızdan birligimize akse-
den müfettiş işler halledilmiş ve Sendika Başkanının işten
çıkartılması hadisesinin halinine çalışılmıştır.

27 — M.M.V. İstanbul Deniz Fabrikaları İşçileri Sen-

dikamızın deruhte etmekte olduğu malûmunuzdur. Bu sebeple
bu hususta ehemmiyetle durulmuştur.

Birlik olarak bu konuda ele alınan en ehemmiyetli mevzu
bu teşkilâtın kadro meselesi idi.

Şehirimizde Beşbin küsur işyerinin ve 66 sendika ve 227
bin küsur işçinin ihtilaflarında hal çarelerini arayacak bölge
çalışma müdürlüğü teşkilâtının kadrosunun yetersizliği ve bu
teşkilâtın kadrosuna verilen yetkinin çok zayıf oluşunun her
mevzudan evvel bertaraf edilmesi iktiza etmekte idi.

Bu konuda Vekâlete yapmış olduğumuz müracatta, bil-
hassa müdürlük kadrosunun genişletilmesi ve bu genişletil-
mede şehirimizde Milletler Arası çalışma teşkilâtı Orta Şark
bürosunun açmış olduğu enstitü mezunlarından istifade edil-
mesi ve iş müfettişlerine daha fazla yetki verilmesi isten-
miştir.

Bu arada faaliyetlerimiz arasında unutulmuş olan bir
hususu burada zikretmeyi faydalı görmekteyiz.

İst. Bölge Çalışma Müdürlüğü bünyesinde çalışmakta
olan memurlara verilmekte olan ücretlerin azlığı bu teşkilâtın
işverenlere mütehasıs iş hukukcuları yetiştiren bir mektep
haline geldiğini ve bunun bertaraf edilmesi için tedbirlerin
alınması gerektiğini belirtmek isteriz.

Üye sendikalarımızın zaman zaman Bölge Çalışma Mü-
dürlüğünden şikâyet etmeleri üzerine Kurulumuz Sendika
temsilcilerinin hazır bulunacakları bir toplantıya Bölge Çalı-
şma Müdürlüğünü davet etmeye karar vermişti.

Sendika başkanlarının hazır buldukları bu toplantı
6.6.955 tarihinde Birlik Lokali'nde yapıldı. Sendikacı arka-
daşlarımızın sendikalarının bölge çalışma müdürlüğünü ala-
kalandıran mevzularını ortaya koyarak derterlerin bertaraf
edilmesi için müşterek çareler arandı. Müsbet neticelenen
bu toplantının devamı işlerin daha çabuk ve iyi neticelen-
mesine yarıyacağımı sarahatle beyan edebiliriz.

Mensucat Santral Fabrikasında çalışmakta iken işlerine
nihayet verilen 87 işçi meselesinde daha etraflı tetkiklerde
bulunmak ve durumu bir kere de Bölge Çalışma Müdürü ile
ele almak için yapılan toplantıya Bölge Çalışma Müdürü de
davet edilmiş ve bu toplantımıza Sayın Bölge Çalışma Mü-

dürlüğü de davet edilmiş olup işverenler tarafından arkaadaşlarımızın iş-
yerlerine talepleri üzerinde mesal sarfedilmiştir.

28 — Karayolları İşçileri sendikamızın talepleri ile ken-
dilerine nazahat olunmuştur.

29 — Büyükdere Tuğlu Kiremit, Taş ve Kireç Ocakları
İşçileri Sendikamızın birligimize aksettirmiş olduğu sigortayı
ve işyerlerini alakadar eden istekler nazarı itibara alınmış ve
sendika başkanının işten çıkarılması meselesinde ilizlik
gösterilmiştir.

30 — Sıtma Savaş ve Hastahane İşçileri Sendikası üye-
lerinin ücretlerinin artırılması konusundaki Ankaradaki te-
maslarında Birligimize gerekli yardım yapılmıştır. Ayrıca
bu üyemiz sendikaya Birligimiz binasında faaliyet sarfetme-
si için yer gösterilmiştir.

31 — Haf f Batı Müzikçisi Mensupları Sendikamızın
Birligimize aksettirilen en önemli mevzu bu sendika men-
suplarının iş kanunu içine alınmaları hususunda olmuştur
Bu mesele üzerinde hassasiyetle durulmuştur.

Bölge Çalışma Müdürlüğü ile ve Vekâletle yapılan te-
masta müzisyenlerin iş kanununa girmediklerini ve yeni
çkarılacak fikir işçileri kanunu içine bu arkadaşlarımızın
alınacakları beyan edildi.

Kurulumuzun bu konudaki görüşü: İş Kanununun birinci
maddesi hükümleri içine bu arkadaşlarımızın girdiği yolun-
dadır.

Talebimiz bu arkadaşlarımızın hak ve menfaatlarının
daha fazla kaybolmaması için kanun kapsamına alınmalıdır.

Bu mevzumuza son vermeden sendika kongrelerine bu
çalışma devremizde de gerekli ehemmiyetin gösterildiğini
arzetmek isteriz.

3 — ÇALIŞMA VEKÂLETİNE BAĞLI TEŞKİLATLAR- LA TEMASLARIMIZ:

A) BÖLGE ÇALIŞMA MÜDÜRLÜĞÜ İLE TEMASLAR:

İş hayatında vuku bulan anlaşmazlıkların halinde naz-
ım rolü şehirimizde İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğü teş-

dürünün iştiraki faydalı olmuştur. Bu mevzuun halli için Böl-
ge Çalışma Müdürlüğü ile müşterek çalışılmıştır.

Sendikaların halledemedikleri bazı ihtilafların bertaraf
edilmesi hususunda Birligimize vakı müracaatları içabında
Bölge Çalışma Müdürlüğü ile müşterek olarak tetkik ile izale-
si çibetine göndürülmüştür. Bu hususlara daha evvelce işaret edil-
miştir.

Bölge Çalışma Müdürlüğünün kadrosu içine gerekli ele-
manları isterken bir hususa da işaret etmek faydalı olur ka-
naatındayız. Bölge Çalışma Müdürlüğü müfettişlerinin çalı-
şmalarından da şikayetçiyiz. Faaliyetlerinde şikayetlere gerekli
ehemmiyet vermemeleri dolayısıyla küçük bir ihtilafın çok
kerre büyümesine sebebiyet vermektedirler. Ayrıca iş-
çileri dinlemekte takip ettiklen hatı hareketi de yanlış bul-
maktayız. Sendikalarımızdan gelen şikayetlerden bir çok
müfettişlerin işçileri işverenlerin yanında dinledikleri öğre-
nilmektedir. Bunların bertaraf edilmesi ve İstanbul Bölge
Çalışma teşkilatı üzerinde esaslı çarılması talep edilmiştir.

Bu teşkilatın ihtilafları halledebilecek bir sekte sokul-
ması ve tıkr tıkr işleyen bir daire haline getirilmesi en bü-
yük isteklerimizden biridir. Bu mevzu üzerinde zaman za-
man durulmuş ve isteklerde bulunulmuştur.

Bölge Çalışma müdürlüğünden bu günkü kadrosu tak-
viye edilmediği ve esaslı değişiklikler yapılmadığı takdirde
daha fazla bir faaliyet beklemek için çok fazla iyimser ol-
mak icap eder kanaatındayız.

B) İŞ ve İŞÇİ BULMA KURUMU İLE TEMASLAR

Çalışma devremiz içinde İş ve İşçi Bulma Kurumu ile
temaslarımız geçen senelere nazaran daha fazla artmış ve
istenilen seviyeye ulaşması için gerekli müsbet faaliyet sar-
fedilmiştir.

Kurum ile Birligimizin temaslarını şu şekilde sıralayabi-
liriz.

1 — Geçen kongremizde sunulan raporda İş ve İşçi Bul-
ma Kurumu mahalli danışma kurulları hakkındaki nizamna-
menin kabul ile nesredildiğini belirtiriz.

İşte bu nizamnamenin tatbik edilmesi istenmiş ve bu husus tahakkuk etmiştir.

Bu konuda iş ve işçi Bulma Kurumu İstanbul Şube Müdürlüğüne yardımcı faaliyet sarfedilmiştir.

Mahalli danışma kurulları şehrimizde faaliyete geçmiş bulunmaktadır.

2 — İş ve İşçi Bulma Kurumu Danışma Kuruluna Birliğimiz bu senede temsilcisini göndermiştir. Orda Temsilcimiz tarafından bazı hususlardaki görüşlerimiz tebarüz ettirilmiştir.

3 — 1954 yılı haziran ayında açılan işçi yetiştirme (sen dikacılık seminerlerinde sendikacı arkadaşlarımızın bir çok faydeler sağlamış olmaları nazarı itibare alınarak bu seminerlerin devam ettirilmesi için gerekli faaliyetlerde bulunulması kurumumuz tarafından kararlaştırılmıştır.

Bu mesele ile yakından ilgilenmeleri ve bu fikir tahakkuk ettirmeleri için kurmuş olduğumuz komite gerekli faaliyet sarfetmiş ve muvaffak olmuştur.

İlk Müracaatlarımıza Vekâlet her ne kadar menfi cevaplar verdi ise de bu hususun tahakkukunu ısrarla talep etmemiz semeresini vermiş bulunmaktadır.

Şehrimizde 5 seminerin daha açılması sağlanmış ve bu beş seminerden üçü bitmiş ve biri devam etmektedir.

Bu beş seminerin şehrimizin muhtelif yerlerinde açılması mutasevver iken bilahare yer temininde çekilen güçlükler, ve üniversite hocalarının uzak yerlere gidememe halleri dolayısıyla ilk üç seminer iş ve işçi Bulma Kurumunun Tophanedekî binasında açılmış dördüncüsü Çağaloğlu veya Bakırköy civarında beşincisi ise anadolü yakasında açılacaktır. Bu seminerlerde ceman yekân 250 sendikacı arkadaşımız devam etme imkânını bulacak ve yetişecektir.

İlk semnerden daha başka özelliklere sahip olan ikinci kısım Sendikacı yetiştirme seminerleri ne idealist sendikacı olup ilk okul tahsil bulunmayan ve fakat okur yazar olanların da iştirakleri temin edilmiştir. Bu seminerlerde ayrıca evvelki seminerlerde yetişmiş ve ya sendikacılık alanında fikirlerinden istifade edilebilecek işçi arkadaşlarımızın ders verme imkânlarının sağlanması cihetine gidilmiştir. Bu suretle ders verebilmeye muktedir arkadaşların tesbiti istikbalde sendikalarımız tarafından açılacak se-

1 — Sigorta mevzuunda ikinci olarak ele alınan mevzuatı İŞÇİ BANKASI nun idare edilmesi ve sigorta primlerinin bu banka vasıtasıyla nemalandırılması ve lüzumlu teşebbüslerle girişilmesi olmuş ve bunun üzerinde bilhassa ayrı bir hasasiyet gösterilmiştir.

İşçi Bankasının kuruma, işçilere ve işverenlere ne gibi büyük menfaatler temin edeceği aşikardır. Bir kere ödediğimiz primlerimiz cüz'î faizlerle bankalarda yatmakta ve bu paralardan büyük faizler temin edilmektedir. Kırtasiyeciliğin içine gömülen sigortanın bundan bankanın kuruluşu ile kurulacağı işçi evleri meselesi halinde bankanın büyük vazifeler ifa edeceğine kanî bulunduğumuz bir çok defalar belirtmişizdir.

2 — İşçi sigortaları Kurumu Genel Kurulunun yetki ve görevlerinin ne kadar dar bir sahaya sıkıştırıldığını ve selahiyetsizlikle malul olduğu bir çok defalar belirtilmiş ve bunun izalesi istenmiştir. Bu mevzudaki talebimiz Genel Kurul'un bağımsız bir hale getirilmesi. Ayrıca genel kurula hakiki genel kurul yetki ve görevinin verilmesi olmuştur.

Genel Kurula seçilen branşların lüzumunda istenildiği şekilde değiştirilmesini de yerinde görmekteyiz. Bu hususun da izalesi istenmiştir.

3 — Ezeli bir derdimiz bulunan ihtiyarlık aylığının 33 lira gibi cüz'î bir miktardan kurtararak bu parayı almak mecluriyetinde kalan işçi arkadaşlarımıza asgari geçimlerini temin edebilecek bir ücretin verilmesi hususundaki taleplerimizin ilk kademesini aşarak senelik 750 liraya yükseltildiğini beyan etmek isteriz. Bu konuda sarfedilen mesailerin devamında zaruret olduğu aşikardır.

4 — Ölüm, işsizlik ve maluliyet sigortalarının ihdası mevzuundaki vaki taleplerimiz yerinde ısrarlarımızın semerelerini gelecek günlerde göreceğiz. Sayın Çalışma Vekili Birliğimizde yapılmış olduğumuz toplantıda müdelemişlerdir. Bu vadin sözde kalmaması ve hakikat olarak karşımıza çıkması Türk İşçilerinin en iyi temennilerinden biri olduğunu tebarüz ettirmek isteriz.

mirerlerde kimlerden istifade edilebileceğini gösterecektir.

İşçi Yetiştirme Seminerleri komitesi bu gün iş ve işçi Bulma Kurumu İstanbul Şube Müdürünün riyasetinde beş kişiden müteşekkildir.

Açılan ve açılacak seminerleri bütün arkadaşlarımızın sendikalarımızın büyük hızla tekâmüllerinde büyük vazifesinde bulunulmuştur.

14. Haziran, 1954 tarihinde açılan ilk seminerde 89 arkadaşımız yetişmiş ve 19.12.1956 tarihinde açılan seminerden 47 6.2.1956 tarihinde açılan seminerden 31 arkadaşımız yetişmiş ve 22.3.1956 tarihinde açılan seminere 32 arkadaşımız devam etmektedir.

4 — Kurum Umum Müdürlüğünün Birliğimize göndermiş olduğu kitaplardan sendikalara da gönderilmesi ricasında bulunulmuştur.

Kurumun müsbet faaliyetlerde bulunduğunu ve kurumumuzun kurumun bu faaliyetlerinden olan memnuniyetini bilhassa beyan etmek isteriz.

C) İŞÇİ SİGORTALARI KURUMU İLE TEMASLAR VE BU KONU İLE ALAKALI FAALİYETLERİMİZ:

İşçi Sigortaları Kurumunun ifasına çalıştığı gayenin genişliği ve muazzamlığı karşısında faaliyetleri işçilerimizi, teşkilatlarımızı tatminden uzak olmuş ve daima haklı tenkitlere maruz kalmıştır.

Bütün şikayetler bertaraf edilmesi için ele alınması icap eden bazı ana meseleler mevcut bulunmaktadır. Bunların halli ile şikayetlerin asgari seviyeye ineceği bir hakikattir. Ele alınması icap eden ilk konu sigorta mevzuatının yeniden ele alınarak esaslı bir tektikten geçirilmesi ve demokratik bir zihniyetle işverenlerimiz ve teşkilatlarımızın da fikirleri alınarak bu mevzuatın tadilatı tabii tutulması icap etmektedir. Hareketlerimizin mühverini bu nokta teşkil etmiştir. Bu konudaki diğer faaliyetlerimiz sigorta mevzuatı ile alakalı olmakla beraber paragraflar halinde zikretmeyi faydalı görmekteyiz.

İşsizlik sigortasının ihlasi için sarfetmiş olduğumuz mesailere verilen cevap; İş ve İşçi Bulma Kurumu Umum Müdürlüğü tarafından yabancı mütehassısların celbedilerek fikirlerinden istifade edildiği ve bir kanun tasarısunun hazırlanmakta olduğu yolunda olmuştur. Neticenin tahakkukuna intizar ettiğimizi arz ederiz.

5 — Sigorta dispanserlerindeki eczahanelerin kapanma meselesi; Sigorta mevzuunda, üzerinde hassiyetle durulması iktiza eden son günlerin bir meselesi olarak karşımıza çıkan eczahanelerin kapatılması hadisesi üzerinde titizlikle durulmuştur.

Şehrimizdeki dispanserlerde muayene olan işçi arkadaşlarımızın ilaçlarını dispanser eczahanelerinde alabilmekte ve bu suretle bir çok dispanser eczahanelerinde alabilmekte ve kurumun ve hemde işçilerin menfaatına olmakta idi.

Açılışları kanuna uymadığı iddiası ile eczahane sahiplerinin talebi ve Sıhhat ve İhtimal Muavenet Vekâletinin emirleriyle kapatılan eczahanelerin bu sefer kanuna uygun olarak açılması talebinde bulunulmuştur. Bu mevzuatın Çalışma Vekâleti tarafından bir an evvel halledilmesi istenmiştir.

6 — Sigorta primlerine devletin de iştirak etmesi bu konudaki taleplerimizden biri olmuştur. Bu mevzuda müsbet bir görüşün mevcut olmadığı hakikattir. Bu hususta, sarfedilecek mesâden müsbet bir netice alınacağına iyimser insanların bile inanmayacaklarını tebarüz ettirmek yerinde olur.

7 — 5417 Sayılı ihtiyarlık sigortası kanununun bazı maddelerini değiştiren 6391 sayılı kanunun 10 cu ve geçici birinci maddelerine göre, çalışma gücünün en az %75 ini kaybettiikleri anlaşılan sigortalıların maluliyetleri cihetine gidilmesi icap eder. Fakat hangi hallerde çalışma gücünün %75 inin kaybedilmiş sayılacağına nizamname ile tesbit edileceği malumunuzdur. Bu nizamnamenin bir an evvel çıkarılması için faaliyet sarfedilmiştir.

8 — Sigortalı işçilerin aile efratlarının da muayene ve tedavilerinin parasız olarak yapılması ve 5502 sayılı Hastalık ve Analık Sigortası Kanununun içinde bu hususun mütahhar istenmiştir. Bu müracaatımızın neticesi müsbet olmuştur. Bu konuda ileri sürülen iddia 5502 Sayılı kanunun buna cevaz vermediği ve Sigorta tesislerinin buna müsait olmadığı olmuştur. Bunların bertaraf edilmesi için lüzumlu teşebbüslerin yapılmasında faide mülahaza etmekteyiz.

9 — Sendikalardan Birliğimize aksettirilen sigorta mevzuu ile alakalı münferit meselelerde tavassutta bulunulmuş ve neticelerin müsbet alınmasına çalışılmıştır.

10 — Ayrıca umumi şikayetlerin kısa bir bilançosuna şöyle çizebiliriz.

Sigorta dâspanser ve hastahanelerdeki hekimlerin işçi arkadaşlarımıza gereken ihtimamı göstererek muayene etmedikleri, ayrıca bazıların işçilere insanca muamelede bulunmadıkları hastahanelerin iyileşeceğine bazen fena seyir takip edip fazlalığı, hastahanelerin temiz olmadığı, ıhda durumları üzerinde gereken ehemmiyetin gösterilmediği, doktorların ilaçları yazarken listelere göre hareket etmek mecburiyetinde bırakıldıkları umumi şikayetlerden anlaşılmakta ve İstanbul şubesinde ademi merkezîyetçi çalışmanın zararlar tevhit ettiği, sigorta bünyesinde lükse geniş yer verildiği, sigorta kendi memurlarına yılda üç maaş ikramiye verirken emekli işçilerin bu konuda kale alınmadığı görülmektedir.

Bu mevzuda Çalışma Vekilinin vermiş olduğu vaatlerin tahakkuku hususundaki ilk belirtileri görmenin seviniç içindeyiz. Ve fakat belirtilerin isteklerimizdeki esas ana mevzularda da kendisini göstermesini, müsbet neticelerle işçiler sevindirmesini beklediğimizi huzurunuzda beyan etmek isteriz.

Bu Vekâlete bağlı işyerlerinden olan Beykoz Deri ve Kundura fabrikasında çalışmakta olup üyemiz Deri ve Kundura İşçileri Sendikası başkanı ve idarecilerinin işlerine son verilmesi hâdisesi üzerinde titizlikle durulmuş ve İşletmeler Vekili sayın Samet Ağaoğlu ile bu mevzuun halli için görüşülmüştür. Sayın Samet Ağaoğlunun tavassutu ile bu arkadaşlarımız işlerine iade edilmişlerdir. 5 - Eylül - 1956 de halledilen bu meselenin dolayı birliğimize gerekli müzaheretleri gösteren sayın Samet Ağaoğluna teşekkürü bir borç biliriz.

D) MALİYE VEKÂLETİYLE MÜNASEBETLERİMİZ :

Maliye Vekâletine bu çalışma devremiz içinde işçilere %50 zam yapılması için Büyük Millet Meclisine vaki müracaatımızın desteklenmesi hususunda müzaheretleri talep edilmiştir. Ayrıca Gelir vergisindeki yapılacak tadilat, esasında işçilerin asgari gelir vergisi indirim haddinin yükseltilmesi için bu vekâlete de müracaat edilmiştir.

E) GÜMRÜK VE İNHİSARLAR VEKÂLETİ İLE TEMASLARIMIZ :

Gümrük ve İnhisarlar Vekâletinden talebimiz harice sevkedilen işlenmemiş yaprak tütün konusunda olanı ehemmiyetlidir. Bu mevzuda Birliğimizce eski müracaatlara verilen cevapta harice işlenmemiş tütün sevkedilmemesi için kanun teklifi hazırlanmakta olduğu yolunda idi. Bu seferki müracaatımıza; İnhisarlar tarafından alınan tütünlerin heyeti mecmuasının işlemeye tâbi tutulduğunu yurt dışına işlenmemiş vaziyette tütün ihraç edilmemesi için kanunî bir müeyyide bulunmadığını ve fakat hazırlanmakta olan Tütün Kanunu tasarisında bu mevzuun ele alınmış olduğu bildirilmektedir.

Harice tütünlerimizin işlenmeden sevk edilmesi memleketimiz için her sene milyonlarca kayba sebebiyet vermekte, bu branşdaki işçi arkadaşlarımız, ölü mevsim dedikleri kışın perişan bir durumda kalmaktadırlar. Ve bu suretle bu branşın işçisi başka branşlara kaymakta ve bittabi bu meslek ölmektedir.

4 — HÜKÜMETLE TEMASLARIMIZ :

A) BAŞVEKÂLETLE TEMASLARIMIZ :

Başvekâlet makamına aksettirmiş olduğumuz meseleler şunlardır :

- 1 — İşçi ücretlerine seyyanen %50 zam yapılması hususu,
- 2 — Gelir vergisi indirimi haddinin yükseltilmesi,
- 3 — Temettü ikramiyelerinin 956 senesine girmeden evvel tediye edilmesi,
- 4 — İş mahkemeleri kanununda değişmesini istediğimiz hususlar,
- 5 — Sendikacı işçilere yapılan baskılar meselesi,
- 6 — Ücretli senelik izin kanununun bir an evvel çıkması,
- 7 — Bazı işyerlerinde verilmeyen işçi temettü ikramiyelerinin verilmesi için emirleri istenmiştir.

Başvekil sayın Adnan Menderes kurulumuzca verilen bir karar gereğince Birliğimize davet edilmiştir.

Bir çok defalar tekrarlanan ve kendisine arz edilen bu arzumuz en son olarak Birliğimiz Başkanı tarafından Ankara'da 24.12.1955 günü bizzat kendilerine tebarüz ettirilmiştir ve sayın Başvekil Adnan Menderes (İstanbul'a geldiğinde Birliğimizi ziyaret edeceğim) vâdinde bulunmuştur.

B) MAARİF VEKÂLETİ İLE TEMASLARIMIZ :

Maarif Vekâletinden vaki talebimiz kütüphanemizin zenginleştirilmesi için klâsik yayınlardan bir serinin hediye edilmesi hususunda olmuş ve menfi neticelenmiştir.

C) İŞLETMELER VEKÂLETİ İLE TEMASLARIMIZ :

İşletmeler Vekâlet ile temaslarımızın başlıcaları şunlardır: Şehrimizin tarihî yerlerinden biri olan Kapalıçarşının yanması üzerine oradaki işyerlerinde çalışan işçi arkadaşlarımızın gerekli yardım edilmesi için bu Vekâlete müracaat edilmiş ve müsbet netice alınmamıştır.

Hükümetimizin bu konuda gerekli tedbirleri bir an evvel alması için yeni seçilecek Yönetim Kurulunun bu mevzuda faaliyet sarfetmesi yerinde olur kanaatindeyiz.

F) ÇALIŞMA VEKÂLETİNDEN TALEPLER VE TEMASLARIMIZ :

Bu çalışma devremiz içinde Vekâletle temaslarımızın ana nihverini mevzuatımızda yapılmasını istediğimiz değişiklikler ve yeni kanunlar içinde tophiyabiliriz.

- 1 — Grev hakkının bir an evvel Türk İşçisine verilmesi,
- 2 — İş Kanununun tadilâta tâbi tutulması,
- 3 — Gelir vergisi indirim haddinin yükseltilmesi,
- 4 — Sigortalar mevzuunun ehemmiyetle yeniden ele alınması,
- 5 — Ölen işçilerin kıdem tazminatlarının varislerine verilmesi,
- 6 — Senelik ücretli mezuniyet,
- 7 — Hafta tatili ve bayram tatillerindeki ücretlerin tama iblâğı,
- 8 — Sendikalar Kanununun tadilâta tâbi tutulması,
- 9 — Asgari ücretin bütün işkollarına tatbiki,
- 10 — İlâve tediye meselesinde işçilerin memurlardan tefrik edilmemeleri,
- 11 — Sendika muhtariyetinin Anayasa ile teminat altına alınması,
- 12 — İş Mahkemeleri Kanununun tadil edilmesi,
- 13 — Hakem Kurulları hakkındaki nizamnamenin bir an evvel çıkması ve bunun tatbiki,
- 14 — Aile ve çocuk zamlarının verilmesi,
- 15 — Türk - İş'in Hür Dünya İşçi Sendikaları Konfederasyonuna İltihakı ve ceza paralarının Türk - İş'e verilmesi.
- 16 — Çalışma meclisinde alınan kararların yerine getirilmesi.

mesi, hususlarındaki temalarımıza ait neticeler diğer paragraflarımızda izah edilmiş veya edilecektir.

Burada yalnız şu noktaya dokunmadan geçmiyeceğiz.

İsteklerimizin tesbit edilmesinde ne kadar titizlik gösterilmişse bunların talep olarak gerekli yerlere arzında da o kadar dikkat ve emek sarfedilmiş ve her mevzuu ayrı ayrı zamanında efkârı umumiyeye mal etmeye çalıştıktan sonra Vekâletten talepte bulunulmasına dikkat edilmiştir.

Eski Çalışma Vekili ile Birliğimizde umumî meselelerin görüşülmesi için bir defa, yeni Çalışma Vekili ile ise iki defa toplantı yapılmıştır.

Vekâlete duyurulan ve netice alınan veya alınmayan diğer meseleler üzerinde diğer paragraflar üzerinde durulduğundan burada tekrarında fayda görmemekteyiz.

Bu arada yeni Çalışma Vekilinden bir çok müsbet faaliyetler beklediğimizi ve vermiş olduğu vaatleri ifa edeceği hususunda ümitvar olduğumuzu belirtmeden geçmiyeceğiz.

5 — MİLLETVEKİLLERİ İLE TEMASLAR :

Milletvekilleri ile olan temaslarımızı iki paragrafta tetkik etmek yerinde olur.

1 — Milletvekilleri ile direkt temaslarımız,

2 — Milletvekilleri ile diğer temaslarımız,

1 — Sendikalar Birliği olarak milletvekilleri ile direkt temaslarımızın mihrerini isteklerimizin bir kere de onlara tekrardan duyurulması için tertip ettiğimiz toplantı teşkil etmektedir.

Birliğimizin salonunda tertip etmiş olduğumuz toplantıda üye teşkilatlarımızı üçer kişilik heyetler temsil ettiler. Bu toplantımızda hazır bulunan milletvekillerine branş ve mahalli detler, istekler meyandanı umum işçi meseleleri anlatılmış ve dileklerde bulunulmuştur.

Ayrıca her fırsatta işçi milletvekilleri ile temaslar yapılmış ve faaliyetleri ile bizlere faydalı olmaları istenmiştir.

2 — Milletvekilleri ile diğer temaslarımızı, kendilerine göndermiş olduğumuz yazılar içinde toplamak icabeder.

ğini bilmeyen veya öğrenmek lüzumunu hissetmemiş bir çok kimseler mevcuttur. Bu vaziyet karşısında; «Sendikamızın mevcudiyetini ve cemiyet hayatımızdaki mümtaz mevkiini» her şeyden evvel duyurmak ve kabul ettirmemiz icap ediyordu, bu icapları sonra da emeği kıymetlendirmek vazifeyi asliyelerimizden biri olmalıdır denilmekte idi.

İdare heyetimiz bütün bu nazariyelerde nsonra efkârı umumiyeye ne olduğumuzu, ne iş yaptığımızı ve neler istediğimizi duyurmak ve zaruri mevcudiyetimizin onlarca da kabulünden sonra isteklerimizde yadrganmamamızı duyurmayı ilk hedef olarak kabul etmiştir. Bu cümleden olarak siyasi parti liderlerini birliğe davet ettik ve bu davetimizin çok faydalı neticeler vermekte olduğunu gördük.

Birliğimizin almış olduğu bu karar ve tabiki diyebiliriz ki son zamanlarda bilhassa memleketimizdeki demokratik gelişmelerin en enteresan tezahürlerinden biri olmuştur.

7 — KIBRIS TÜRK İŞÇİLERİYLE TEMASLARIMIZ :

20 bin Türk işçisinin çalıştığı Kıbrıs işçi kardeşlerimizle de alakadar olduk. Bu işçi kardeşlerimizin daveti üzerine 3 Aralık 1954 tarihinde Birliğimizden üç kişilik bir heyeti Kıbrıs'a gönderme kararı verdik. Birliğimizi temsilen giden bu heyet üye sendika ve federasyonlardan da iltihaklar olmak üzere 9 kişilik bir heyet Kıbrıs'a gitti.

Hepinizin bildiği gibi henüz teşkilatlanmamış bulunan Kıbrıs Türk işçi kardeşlerimiz orada mevcut komünist teşkilatlar tarafından istismar edilmekte idi. Bu işçilerin teşkilatlanmalarına yardım etmeyi ve onları konfederasyona bağlamağa çalışmayı millî birer teşekkül olan sendikalarımızın vazifelerinden saydık. Bu mühim vazifemizi ve yapılan daveti elbetteki reddedemedik, bu anlayışla heyetimizi Kıbrıs'a gönderdik.

19 gün Kıbrıs'ta kalan arkadaşlarımız büyük bir muvaffakiyetle döndüler Kıbrıs'taki bütün işçi kardeşlerimizi teşkilatlandırıp ve Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Federasyonunu kurarak yurdumuza avdet ettiler.

Kurulan bu federasyonu Türkiye İşçi Sendikaları Konfede-

Gelir vergisi indirim haddinin yükseltilmesi, ücretli senelik için kanun tasarınsındaki taleplerimiz kendilerine duyurulmuş ve bunların tahakkuku için faaliyet sarfetmeleri istenmiştir. Ayrıca İş Mahkemeleri Kanununda değişmesini istediğimiz hükümleri muhtevi raporumuzu göndererek bu mevzuda da çalışmalarını için ricada bulunulmuştur.

Kanun yapıcılarının haklı taleplerimizin gerçekleşmesinde emek sarfetmeleri bizleri minnettar kılacaktır.

6 — SİYASİ PARTİ LİDERLERİNİN BİRLİĞE DAVETİ :

İş hayatımızı ilgilendiren kanunların eksik taraflarını tadil ve ötedenberi isteklerimiz arasında bulunan yeni bazı kanunların vazedilmesi hususunda Büyük Millet Meclisinde vazifeli bilcümle mebuslardan yardım istemek menfaatimiz iktizasından olduğunu düşündük. Aynı zamanda ekonomik hayatımızda en mühim üç unsurdan birini teşkil eden işçilerimizin bütün isteklerinin partilerüstü mütalâa edilmesini ve muasır medeniyetin bu şekilde daha sür'atle memleketimize yerleşeceği düşüncesiyle hareket ettik.

Siyasî parti liderlerinin de hükümetimize bu mevzuda yardımcı olmalarını ve tasavvur ve programlarda yer alan meselelerin bir an evvel tahakkuk ettirilmesi için onları teşvik etmelerini istemek gayesiyle yapılan bu davette en küçük bir siyasi maksadın güdülmediğini huzurumuzda bir kere daha açıklamak isteriz.

Sosyal hayatımızda eksikliğini her gün biraz daha hissettiğimiz bazı mühim ana meselelerimiz vardır, bunların tahakkuk safhasına konmasının gecikmesi sosyal dayanışmada işçilerimizin her zaman mağduriyetini mucip olmaktadır. Halbuki muvazenenin temininden sonra sendikalarımızın daha serbest ve daha yapıcı bir çalışma devresine geçecekleri görülecektir ki, işte o zaman özlediğimiz Sendikacılık memleketimize daha sür'atle yerleşecek ve tekâmül edecektir.

Demokrasi rejiminin ana faktörlerinden biri olan Sendika; medenî haklardan istifade etmelidir. Bugün kabul etmek lâzımdır ki, yurdumuzda sendikamızın ne olduğunu ve ne iş yaptığını

rasyonuna bağlanmasında bizler bir mahsur görmiyerek bu yoldaki görüşümüzü heyet marifetiyle hükümetimize bildirdik kanunî bir mahsur bulunmazsa yakın bir gelecekte Kıbrıs Türk işçi kardeşlerimizi Türk - İş'in saflarında görmekten büyük zevk duyacağız.

8 — FEDERASYONLARLA TEMASLAR :

Bu çalışma devresinde diğer devrelerden daha fazla merkezi şehrimizde bulunan federasyonlarla temaslarda bulunulmuş ve işbirliği yapılmıştır.

Diğer paragraflarda izah edildiği veçhiyle umumî işçi meseleleri ve talepleri tesbit edilirken Federasyonlarla müşterek çalışılmıştır.

Birliğimizde yapılan umumî toplantılara Federasyon icra Komiteleri de davet edilmiştir.

Türk İş Eşya Piyangosunda yine federasyonlarla müştereken faaliyet sarfedilmiştir.

Yine Türk - İş'in malî durumu hususunda federasyonlarla müştereken tamim çıkarılmıştır.

Bu arada Federasyonlarla münasebetlerin artırılması ile işçi davası için daha salim kararlar alınabildiği gibi faydalı hamlelerde de bulunulabildiği hususunu belirtmek isteriz.

9 — TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU İLE TEMASLAR :

Üyesi bulunduğumuz Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK - İŞ) ile temaslarımızı iki paragrafta incelemek mecburiyetini duymaktayız.

Bunlar :

A) Türk - İş'le direkt temaslar,

B) Türk - İş için sarfettiğimiz faaliyetler içinde toplanmaktadır.

A) TÜRK - İŞ'LE DİREKT TEMASLARIMIZ :

Sendikalar Birliği olarak ele almış olduğumuz meselelerimizi halletmede daima Türk - İş'in yardımı istenmiş ve onun

tain ve tesbit etmiş olduğu hattı hareketler dikkatle nazarı itibara alınmıştır.

İşçi hak ve menfaatlerinin tez elden tahakkukunun bilhas- sa teşkilâtlararası birlik ve tesanüdümüzün kuvvetlenmesi ile kabul olacağına inanmış ve bu fikri prensip itihaz etmiş olduğumuzdan üst teşekkülümüzün daima yardımcısı olmaya çalışmış onun prensip kararlarına gereken itaati göstermeyi de vazife addetmişizdir.

Bu çalışma devresinde ele alıp Türk - İş'in ilgilenmesini istediğimiz mevzuları kısa paragraflar halinde şöyle sıralayabiliriz :

- 1 — Hangi hallerde çalışma gücünün %75 kaybedilmiş sayılacağı hakkında çıkarılması icabeden nizamnamenin bir an evvel çıkarılması,
- 2 — Sinemalarda çalışan işçilerin bazı haklar tanınması için Türk - İş'in tavassutu,
- 3 — İşçi Sigortaları Kurumunun sigortalı işçilerin aile efradını da tedavi etmeleri için konfederasyonun faaliyet sarfetmesi,
- 4 — Grev hakkının verilmesi için Konfederasyonumuzun faaliyet sarfetmesi ve açmış olduğumuz kampanyada Birliğimizi desteklenmesi,
- 5 — İş mevzuatımızın tadilî, islahî ve sosyal hayatın kanunlarla daha iyi nizamlanması için yeni kanunlar çıkarılması, hususunda faaliyet sarfetmesi,
- 6 — İşçi sağlığı ve iş emniyeti yönünden Türk - İş'in tetkik ve faaliyetlerde bulunması,
- 7 — Asgari ücretin bütün memlekette bütün işçilerinde tatbik edilmesi,
- 8 — İşçi temettü ikramiyeleri hakkındaki kanunun bütün işçilere teşmil edilmesi,
- 9 — Mebuslarımızın mevzularımızı alâkalan tıran hususlarda Mecliste takrirler vermeleri için temasta bulunmaları,
- 10 — Gelir Vergisi indirimi hakkındaki teklifimizin desteklenmesi,

B) TÜRK - İŞ İÇİN SARFETTİĞİMİZ FAALİYETLER :

Kurulumuz, Türk İşçisinin teşkilânlanmasında zirveyi teşkil eden Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu için bu çalışma devresi içinde yerinde ve lüzumlu faaliyetli sarfetmeye bilhassa dikkat etmiş ve bunu asli vazifelerinden biri olarak kabul etmiştir.

Göz beğenimiz olarak görmekte olduğumuz Konfederasyonumuzun istikbali için sarfetmiş olduğumuz mesailer iki mevzuda inceleneceğiz.

1 — Türk - İş'in mali durumunun kuvvetlendirilmesi için faaliyetlerimiz :

Türk - İş'in mali bakımdan kuvvetlenmesi için İstanbul işçilerine düşen vebibelerin çok büyük olduğunu müdrük olarak faaliyet sarfedilmiştir.

a) Geçen kongremizde alınan karar gereğince üye sendikalara Türk - İş'e (100) er lira teberru etmeleri için gerekli tamim yapılmış ve ayrıca bu husus yakından takip edilerek istenilene yakın bir muvaffakiyet sağlanmıştır. Bu konuda anlayış gönderen sendika idarecilerimize teşekkür ederiz.

b) Tertip etmiş olduğumuz deniz gezisi hasılatından verilmiş kararımız gereğince hisse ayrılmıştır.

c) Teksif Federasyonunun yerinde bir kararı ile Federasyon başkanları ile yapılan toplantıda müşterek bir tamim çıkarılmasına karar verilmişti. Bu müşterek tamimle Türk - İş'in mali durumunu daha kuvvetlendirmek için Federasyonlar ve Birliğimize bağlı sendikaların teberruda bulunmaları istenmiştir.

2 — Türk - İş için yapılan diğer faaliyetler :

a) Üye teşkilâtlarımızın kongrelerinde, vazifedar kılımlı olduğumuz arkadaşlarımız Türk - İş için gerekli konuşmalarında bulunmuşlardır. Ayrıca Sendikalarımızın idare heyeti toplantılarının bazılarını iştirakle bu mevzuda izahlar ve konuşmalar da yapılmıştır.

b) Türk - İş için sarfetmiş olduğumuz mesailerin ehemmiyetlerinden biri de Konfederasyonumuzun Hür Dünya İşçi

11 — İşçi ücretlerine %50 zam yapılması için vaki müraacatımızın desteklenmesi,

12 — İİ ve Yüksek Hakem Kurullarının yeni şekilde bir an evvel teşekkül ettirilmeleri,

13 — İşçi Sigortaları Kurumu Dispanserlerindeki eczahanelerin tekrar açılması,

14 — İş Mahkemeleri Kanununda değişmesini istediğimiz hususların tahakkuku için Birliğimizin görüşünün desteklenmesi,

15 — Ücretli senelik izin kanun tasarıları üzerindeki görüş ve taleplerimizin tahakkuk etmesi için Konfederasyonumuzun faaliyet sarfetmesi ve Birliğimizi desteklemesi istenmiştir.

Konfederasyonun Birliğimize havale etmiş olduğu meseleler üzerinde titizlikle durulmuş ve tahakkukuna çalışılmıştır. Bunları iki konu üzerinde toplayabiliriz.

1 — Mali hususlar,

2 — Diğer hususlar,

1 — MALİ HUSUSLAR : Konfederasyonun mali hususlarında Birliğimizden istemiş olduğu faaliyetlerde gerekli titizlik gösterilmiş ve çalışmalarda bulunulmuştur.

a) Üye sendikalarımızın Türk - İş aيداتlarını muntazaman ödemeleri için yerinde çalışmalarda bulunulmuştur.

b) Türk - İş'in tertip etmiş olduğu eşya piyngosunda uhdemize düşen vebibeleri merkezi şehrimizde bulunan Federasyon icra komiteleri ile müşterek faaliyet sarfedilmiştir.

2 — DİĞER HUSUSLAR :

a) 7. Mart. 1955 tarihinde yapılan Türk - İş temsilciler heyeti toplantısına iştirak edilmiştir.

b) İstanbulda yapılması için Türk - İş tarafından verilen diğer müteferrik işler yapılmıştır.

c) Türk - İş Konfederasyonunun kurulması üzerinde çıkan iddialar üzerine Birliğimizin olağanüstü kongreye gitmesi evvelce kararlaştırılmış iken bilâhare Deniz - İş Federasyonunun Türk - İş'e katılma kararını yenilemesi üzerine bundan vazgeçilmiştir.

Sendikaları Konfederasyonuna katılmasının İcra Vekilleri Heyetine kabul edilmesi hakkında olandır.

Birlik olarak Hükümetle temaslarmızda yapmış olduğumuz taleplerden biri daima bu mevzu olmuştur.

Türk - İş'in batı demokrat âleminin işçilerini temsil eden bu teşkilâta üye olmasında büyük fayda mülâhaza etmekteyiz. Bu hususun temini için mesailerimiz şunlar olmuştur :

Çalışma Vekillerine Birliğimize teşriflerinde bu mevzu üzerinde ısrarla durulmuştur. Çalışma Vekili bu hususun halidileceğini kat'i şekilde vaat etmişlerdir.

Birliğimize gelen parti liderlerine bu hususun temini için yardımcı faaliyetlerde bulunmaları istenmiştir.

Ayrıca bu çok ehemmiyetli isteğimizin hakikat olabilmesi için sendika kongrelerinde konuşmalar yapılmış ve mevzuun efkârı umumiyenin mali haline gelmesi için çalışılmıştır.

Kıymetli delege arkadaşlar!

Memleketimiz hür dünya âleminde her hususta temsil edilmektedir. Ve yalnız Türk işçileri hür âlemde temsil edilmektedir. Türk işçisinin bu çok yerinde talebine hükümetimizin önumüzdeki günlerde muvafakat etmesini ısrarla beklemekteyiz.

Türk - İş'in kuvvetlenmesi için çok daha fazla faaliyet sarfetmemizin lüzumlu olduğunu ve bu konuda bütün Türk işçilerine düşen vazifelerin önemli olduğunu arzetmek isteriz.

10 — MATBUATLA TEMASLARIMIZ :

Dâvalarımızı hassasiyetle takip edip savunan ve bizlere çok müzaharetlerde bulunan matbuatımıza en halisane hisleriyle teşekkür etmeyi bir şükran borcu biliriz.

Bir çok baş muharrirlerin sütunlarında ana dâvalarımızı ele alıp bizi destekler mahiyette neşrettikleri makaleler isteklerimiz tahakkukuna büyük yardımları olmuştur. Bu cümleden olarak Cumhuriyet gazetesi başyazarı Nadir Nadiye, Vatan gazetesi sahibi ve başyazarı Ahmet Emin Yalmana, Tercüman gazetesi sahibine başyazarı Cihat Babana, ve Yeni Sabah gazetesi muharrirlerinden Prof. Sabri Esat Siya-

vuşgılı'le bu alâkalarından dolayı teşekkür ederiz. Ayrıca Prof. Orhan Tunaya ve mesai arkadaşlarına, Doç. Cahit Talasa muhtelif dergi ve mecmualarda neşrettikleri yazılardan dolayı ve devamımız hizmet eden Son Saat, Gece Postası, Akşam gazetelerine, ve bu gazetelerde devamızla alâkalı yazılar yazan Kemal Sütker'e, S. Orhan Sonat'a, Zühtü Çoğal'a, Orhan Sıpa'ya aynı zamanda Esat Tekeli, avukat Adil Aşçıoğlu, Müşerref Hakkınoğlu, Vâlâ Nurettin ve İsmet Giritliye teşekkürü bir borç biliriz.

Davamızda muvaffak olabilmemiz için matbuatın müzaheretine büyük ihtiyaç göstermektedir. Bugün matbuatımızın sosyal hayatımızla ilgili alâkası ve cemiyetteki zarurî mevcudiyetiminin lehinde ve işçilerimizin bilcümle haklarıyla alâkalı neşriyatı gün geçtikçe gazetelerimizde daha geniş yer alması ve ciddi olarak incelenmesi bizi son derece mütehasşis etmektedir.

Devremiz içinde neşrettiğimiz bilcümle bültenleri ve verilen havadisleri, ve yapılan basın toplantılarında beyanlarımızı aynıyle yazan gazetelerimizin bu alâkasının asrımızın bir icabı olarak daha fazla artmasını temenni ederken muhterem matbuatımızı bir kere daha selâmlamakla şeref duyarız.

11 — İŞÇİ MESKEN MESELESİ :

Bu mevzudaki taleplerimizin içine işçi yapı kooperatiflerine hükümetimizin gerekli yardımı göstermesi içinde tophiyabiliriz.

İşçi yapı kooperatiflerimiz kuruluşlarından bugüne karşılaştıkları güçlükler dolayısıyla kendilerinden beklenen vazifeleri yarı aksak ifa edebilmişlerdir. Esasında kuruluş gayeleri ve yerinde çalışmaları ile istenilen neticeleri sağlayabilecek kudrette olan bu teşkilâtların kredi temininde çektikleri güçlükler, demir ve kereste bulamamaları ve bunları temin için yeterli salâhiyetlerle mücehhez olmamaları gayenin tahakkukuna engel teşkil eden sebeplerin başında gelmektedir.

Yapı kooperatiflerimizin hali hazırda faaliyetlerinin idarelerinin dirayetleri sayesinde elle tutulabilir neticeler sağlanmalarında önemli rolü olmuştur.

Her geçen günün yokluklar neticesinde inşa edilmekte olan

işçi evlerine büyük külfetler tahmil ettiğini ve ucuz çıkması hesaplanan evlerin zaman geçimi neticesinde pahalı çıkma durumuna girmesinden işçi arkadaşlarımızı muztarıptır.

Bizler bu konudaki faaliyetlerimizi :

- 1 — Kredi teminindeki güçlüklerin bertaraf edilmesi,
- 2 — Kredilerin arttırılması,
- 3 — Yokluğu çekilen malzemelerin temin edilmesi,
- 4 — Kredi için Emlâk Bankasının aradan kaldırılması, üzerinde teksif ettik.

Kıymetli Çalışma Vekilinin bu mevzudaki gerek Birliğimizde ve gerekse üye teşkilâtlarımızın kongresindeki vaatlerini büyüklüğüne güvenerek bu meselede kooperatiflerimize azami yardımları göstereceğine inanıyor ve yukarıdaki üç maddelik taleplerimizin halini istiyoruz.

Evvelki taleplerimizin yerine getirilmesi ile işçi mesken meselesinin istenildiği şekilde faaliyetle kendisinden beklenen gayeyi tahakkuk ettireceği ümidindeyiz.

İşçilerimizin üç ana meselesi olan ÜCRET, İSTİKBAL, MESKEN konularından biri olan mesken meselesinde sayın Mümtaz Tarhan'ın müsmir faaliyetine intizar etmekteyiz.

12 — HUKUK SERVİSİMİZİN FAALİYETİ :

Avukatlarımız eskisi gibi faaliyetlerine devam etmişlerdir. Kendileriyle muhtelif mevzularda istişareler yapılmış ve mütalâaları alınmıştır. Üyelerimizin adliyeye intikal eden işleri avukatlarımız tarafından takip edilmiş, gerek sigorta ve gerekse işverenler aleyhine iki yüzü müteceviz dâva açılmıştır. Davalar neticeleri itibariyle tatmin edici olmakta ve umumiyetle işçi lehine tecelli etmektedir.

13 — VİLİYET ve BELEDİYE İLE TEMASLARIMIZ :

A) VİLİYETLE TEMASLAR :

Bu çalışma devremiz içinde işverenlerle aramızda çıkan bazı ihtilâfların halledilememesi neticesinde bazen Vilâyet makamı meselelere bizzat el koymak lüzumu duymuş, bazen de

bizler meselelerimizi bu makama intikal ettirmek mecburiyetini duymuşuzdur.

Vilâyet makamına müracaatlarımızda daima haklı olduğumuz tebeyyün etmiş ve Vilâyet bizlere gerekli müzaheret göstermiştir.

Üye teşkilâtlarımızın başkanlarının da hazır bulunduğu bir toplantıya kıymetli Valimizi davet ettik. 20.12.1954 tarihinde Birliğimiz lokalinde yapılan bu toplantıda Sendika başkanları bırıms dertlerini ve isteklerini tebarüz ettirdiler. Kurulumuz da şehrimiz işçilerinin umumî istekleri üzerinde durdu. Taleplerimiz arasında müsbet neticelenmiyen işçilerin işyerlerine gidip ve dönüş vesaiti nakliyelerde ucuz tarifeden istifade ettirilmesi isteğimiz mevcuttu.

Bazı işverenlerimizin Sendika başkan ve başkan vekillerinin işlerine sendikacılık yapmaları dolayısıyla haksız ve kassî nihayet vermeleri ve bazılarının işçilere baskı yaparak sendikalardan istafe ettirmeleri hasebiyle 24. Nisan. 1955 tarihinde Taksimde bütün İstanbul işçisinin iştirakiyle bir miting yapma karar vermiştik.

Miting kararımız alınmadan evvel işverenlerle yapılan müteaddit görüşmeler ve Bölge Çalışma Müdürlüğünün geniş faaliyeti maalesef müsbet netice vermemişti. Son çare olarak miting baş vurulacaktı. İşte yekünü otuzu geçen işverenle aramızda zuhur eden ihtilâfın müsbet neticelenmesi için Valilik şikâyetçi olduğumuz işverenlerin hazır bulunacakları bir toplantıya bizleri de davet etti.

22. Nisan. 1955 tarihinde yapılan bu toplantıda Birliğimizi temsilen miting tertîp komitesi bulunmakta idi. Bu toplantının bir çok faydalar sağlamış olduğunu ve istenilen müsbet neticelerin arzularımıza yakın tahakkuk ettiğini hakkın tecellisi için faydalı olduğunu tebarüz ettirmek isteriz. Bu sebeple Vilâyetle olan temaslarımızın en ehemmiyetlisi olarak vasıflandıracağımız bu toplantıda bazı işverenler ihtilâflarını Birliğimizle halledecekleri hususunda söz vermişlerdir.

Neticenin kısmen müsbet olması karşısında mitingin yapı-

lması muvafık görülmüş ve durum bir bültenle gazeteler vasıtasıyla efkârı umumiyeye duyurulmuştur.

Vilâyetle münferit bazı anlaşmazlıkların halli için de temaslarda bulunulmuştur. Bunlardan Sitma Savaş ve Hastahane İşçileri Sendikasının üyelerinden bulunan yirmi arkadaşın işlerine nihayet verilmiş adisesi önlenememiş, diğerleri gerekli şekilde neticelendirilmesine çalışılmış ve bir çoğu halledilmiştir.

B) BELEDİYE İLE TEMASLAR :

İstanbul Belediyesi ile temaslarımızın önemlileri şunlardır:

1 — 954 yazında vuku bulan şeker kıtlığında İstanbul bççlerinin şeker ihtiyaçlarını temin etmek için Belediye İktisat İşleri Müdürlüğü ile müsterek çalışılmış ve şeker kıtlığı müddetince işçi arkadaşlarımızın tahsis edilen kontenjan dahilinde şeker alabilmesi için sendikaların yapmış oldukları talepler yerine getirilmiştir.

2 — Üye sendikalarımızdan bazılarının üyelerinin ihtiyaçlarından olan sıhhat ve muayene cüzdanları meselesi üzerinde de hassasiyetle durulmuş ve talepleri üzerinde 954 senesi sonbaharında Belediyeden uzun çalışmalar neticesinde bu cüzdanlar 50 şer kuruştan temin ile talep eden sendikalara tevzi edilmiştir.

14 — TEMSİLCİLER MECLİSİ :

Çalışma devremiz içinde Temsilciler Meclisi ile yapmış olduğumuz toplantılardan istifade edilmiş ve sendikalarımızın baskı ve dertlerini kurulumuza getiren sendikaların taleplerinin yerine getirilmesine çalışılmıştır.

Bu toplantılara kurulumuzun faaliyetlerinin bilançosu sunulmuş, ayrıca sorulan sorulara cevaplar verilmiş ve sendika temsilcilerine çalışmalarımız hakkında geniş bilgi verilmesine çalışılmıştır.

Muhterem arkadaşlar,
Devremiz içinde sarfettiğimiz faaliyetlerimizi eksiksiz olarak huzuruza getirmekle çok büyük zamanınızı alacağımızı

«luşunerek teferrüata girmemeğe çalıştık. Raporumuzda daha fazla ana mes'elelere yer vermek suretiyle müzakerelerin bu konularda yapılmasının daha faydalı olacağı düşüncesiyle bu yolu tercih ettik.

Her türlü hislerden uzak olarak sadece dâvanın bir adamı olarak tenkit ve temennilerinizi serbestçe izhar edeceksiniz, bu tenkit ve temennileriniz gelecek devre için bir ışık vazifesi görecektir.

Bu kongre yalnız İstanbul işçileri için değil, bütün Türk işçileri için özel bir ehemmiyet taşımaktadır. Bu ehemmiyeti müdrik insanlar olarak temsil ettiğiniz binlerce işçinin hislerine tercüman olurken tarih huzurunda mesuliyetinizi müdrik insanlar olarak hareket edeceğinize inanıyoruz.

İstanbul işçilerinin en selâhiyetli bir organı olan yüksek heyetinizi tekrar selâmlarken yeni seçeceğiniz değerli idarecilerle şimdiden muvaffakiyetler temenni eder, dâvada muvaffakiyetimiz hususunda Allahın yardımını niyaz ederiz.

28. Nisan. 1956

YÖNETİM KURULU